

MWANA WA MUNGU MWOKOZI WETU

KUONYESHA MPANGO WA MUNGU KWA WOKOVU WETU KUPITIA MAISHA YA YESU

SIMULIZI KUTOKA KITABU CHA MATHAYO, MARKO, LUKA, NA YOHANA

BY JACKIE OESCH

**“NENO LAKO NIMELIWEKA MOYONI MWANGU...”
ZABURI 119:11**

Scripture taken from the HOLY BIBLE, union version ®. , 1978, 1984 by International Bible Society. Used by permission of Zondervan. All rights reserved.

Kuanza

Utangulizi

Somo la 1

Malengo ya Injili

1. Habari za Maria na Yusufu
2. Habari ya Yusufu
3. Kuzaliwa kwa Yesu
4. Kutangazwa kwa Kuzaliwa kwa Yesu

Somo la 2

1. Kutafuta kwa Mamajusi
2. Kukimbilia Misri
3. Yesu Analetwa Hekaruni
4. Yesu na Simeoni
5. Yesu na Anna

Somo la 3

1. Kumtafuta Yesu
2. Yesu Anapata Nyumba ya Baba yake
3. Yesu Anaita Petro, Andrea, Yakobo, na Yohana
4. Yesua Anaita Mathayo
5. Maana ya Kumfuata Yesu

Somo la 4

1. Muujiza wa Kwanza wa Yesu
2. Sheria ya Walawi Kuhusu Ukoma
3. Ukoma wa Dhambi
4. Mtu Mwenye Ukoma Atakaswa
5. Maisha yangu Kutoguswa

Somo la 5

1. Kama Kondoo Wasio na Mchungaji
2. Makutano Yenye njaa
3. Yesu awalisha Watu Efu Tano
4. Kutafakari : Yaliyotokea
5. Yesu Mkate wa Uzima

Somo la 6

1. Yesu Atuliza Tufani
2. Yesu Atuliza Tufani inayoshambulia Mtumbwi Wangu
3. Yesu Anajifunza Kuwa Lazaro ni mgonjwa
4. Yesu Anajua Kuwa Lazaro Amekufa
5. Yesu Anamfungua Lazaro Kutoka Mautini

Marudio: Somo #12 – *Mwana wa Mungu Mwokozi Wetu*

KUANZA

Unapoendelea kujifunza, *Mwana wa Mungu Mwokozi Wetu* inanza safari ya kubadili maisha yako yaliyosalia. Safari yako itakuwa ya kipekee kwako na itategemea kwa sehemu utayari wako na hamu yako ya kukua katika ufahamu wako wa Biblia na jinsi utakavyopenda baadhi ya wahusika wapya. Kujitoa kwako kwa masomo inakuletea matumaini ya kuimarisha maisha yako kama Mungu Asemavyo nawe katika Neno lako.

Unapaswa kuwa na vifaa vitano mikononi. Vifaa hivi vitatumiwa wakati wote wa masomo. Utazitumia muda wote wa masomo katika kukuwezesha katika kujifunza kwako.

1. Somo hili la kujifunza Biblia : *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu – Sehemu II*
2. Biblia toleo la Union Version. Kumbuka: Kama unanunua Biblia mpya tafuta Biblia yenye
  - a. Biblia yenye yaliyomo
  - b. Kolamu ya rejea, chiniya ukurasa
  - c. Itifaki nyuma ya Biblia
  - d. Ramani chache za msingi nyuma ya Biblia
3. Kalamu, penseli na kalamu yarangi
4. Daftari
5. Kadi

Kwa vifaa vilivyoorodheshwa katika #2 utakuwa umejizatiti kwa masomo yako tayari kwa kutembelea maandiko kwa mafanikio. Ukiwa unanunua Biblia usisite kuuliza muuzaji kwa msaada wa kufanya uchaguzi. Omba mwongozo hasa unapotafuta Biblia yenye rejea.

Usisite kuandika kwenye Biblia yako. Unaruhusiwa! Ndiyo maand kalamu zimejumuishwa. Ni Biblia yako ya kujifunza. Ifanye iwe yako kwa notisi zako, kupiga mistari, kuweka miduara na mishale.! Unashauriwa kutumia daftari kuweka kumbukumbu,.

Kila moja ya masomo sita limegawanywa katika sehemu tano. Sehemu hizi ni kwaajili ya kukusaidia kuendelea kwa mpango. Muda wa masomo yako ni juu yako mwenyewe. Wakati mwingine somo linaweza kutaka muda mwingi kuli ule ulonao na hii itakufanya utumie zaidi ya

kipindi kimoja kukamilisha somo. Wakati mwingine utamaliza somo na kuendelea na linalofuata.

Kama hii ni mara yako ya kwanza kunza kujifunza Biblia, unahimizwa kuanza na somo la kwanza liitwaalo *Kuifanya Biblia Kuwa Yako*. Ni somo linalokupatia zana za kuanza safari ili kusaidia kujifunza kwako na kukuwezesha kuzunguka Biblia.. *Kuifanya Biblia Kuwa Yako* inaweza kupatikana kwenye mtandao wa www.FullValue.org. Masomo ya nyongeza yanaweza kupatikana kawa malipo.

- *Mpango wa Mungu Chaguo Letu* ni somo la sura kumi na mbili za kwanza za kitabu cha Mwanzao.
- *Ahadi ya Mungu Baraka Yetu* ni habari ya Abrahamu inayopatikana katika Mwanzo 12-25.
- *Uaminifu wa Mungu Tumaini Letu* ni habari za Isaka na Yakobo zilizoandikwa katika Mwanzo 25-36.
- *Msamaha wa Mungu Uhuru Wetu*, ni katika Mwanzo 37-50 Ni habari ya Yusufu na ndugu zake.
- *Wito wa Mungu Ukombozi Wetu – Sehemu I* inajumuisha sura kumi na mbili za kwanza za kitabu cha Kutoka
- *Huruma ya Mungu Wokovu Wetu*: simulizi kutoka vitabu vya samweli wa cha kwanza na cha pili, kitabu cha wafalme cha kwanza na cha pili, kitabu cha mambo ya nyakati cha kwanza na cha pili
- *Ukombozi wa Mungu Haki Yetu* inaangaila habari za Danieli, Yona, Ezra, na Nehemia.

Japo masomo haya yanashauriwa lakini si lazima kwaaji ya kusomo somo hili la kumi na mbili, *Mwana wa Mungu Mwokozi Wetu*. Mwisho, inabidi ifahamike kuwa somo hili limeandaliwa kwaajili yako kukuwezesha kujifunza mwenyewe. Imetengenezwa kutumika kirafiki. Kwa nidhamu fulani utakamilisha masomo kwa muda mfupi. Kwa wakati huohuo utafurahia somo. Utapata ufahamu mpya. Utahitaji kushirikisha ufahamu na maarifa mapya watu wengine. Utauliza baadhi ya maswali ya changamoto ambalyo yatakutakisha majibu. Ukitengemea kupata majibu unahimizwa kukaribisha wanandoa au marafikia kushirikiana nao katika masomo. Nidhamu ya kufanya kazi kwenye nyumba ya mazoezi kwa mfano, ni nzuri na rahisi kukiwapo ushirikiano na mtu mwingine. Kwa pamoja mnaendelea kutiwa moyo na

kuhamasishwa Labda wewe na mwenzi wako mnataka kualika wanandoa wengine ili kujifunza pamoja maneno ya Mungu kwenye Biblia. Labda unashiriki kanisa fulani lenye mazingira yanayofaa kufifunza Biblia, unahimizwa kuunda kikundi ambacho mnaweza kuwa mnakutana mara moja kwa juma kwaajili ya kukua pamoja kwa kujifunza Biblia. Kumbuka kila mtu kwenye kikundi ni wa muhimu hata kikundi kikiwa kikubwa au kidogo. Kila mtu ni wa faida kwa kikundi chote. Karibu! Ni wakati wa kuanza!

UTANGULIZI

Katika historia Mungu amekuwa katika utume, utume wa kuturejesha katika uhusiano na yeye. Katika Mwanzo 3 uhusiano kamili ambao Mungu alikuwa nao pamoja na Adamu na Eve uliharibiwa na kutotii kwao. Walipokuwa bado bustanini, pamoja na hayo Mungu alianza mchakato wa kurejesha uhusiano huo uliovunjika. Katika Mwanzo 3:15 Alitoa ahadi ya kwanza ya Mwokozi. Utume wake ulianza alipoamua kurejesha uumbaji wote katika uhusiano pmoja na Yeye.

Sasa tunaanza kujifunza injili nne za (Mathayo, Marko, Luka, na Yohana), vitabu vine vya kwanza vya Agano Jipya, tutajifunza juu ya mpango wa Mungu, wa kukamilisha utume wake. Shujaa wa Mungu, Mwana wake wa pekee Yesu, anakuja kama mtoto, anaishi maisha ya dunia kama mtu, kisha anakufa kwa makusudi ya kulipia dhambi zetu yakiwamo maovu yaliyotutenga na Mungu. Yesua alifanya hivyo ili uhusiano ambao Mungu aliukusudia pamoja na mwanadamu wakati wa uumbaji, urejeshwe kwa utimilifu wake tena. Yesu, Shujaa wa Mungu, alitufanyia yale ambayo tusingeweza kujifanyia wenyewe. Tutaona ahadi ya Mwokozi, Yesu Kristo, Masihi, Mwana wa Mungu, alijifunua kama mshindi juu ya dhambi na mauti.

Katika somo hili tutajifunza juu ya habari inayofunua kuhusu Yesu ni nani. Tutakwenda mbele na kurudi nyuma katika Injili nne ili kukua katika ufahamu wetu juu yake kama mwana wa Mungu na Mwokozi wa ulimwengu. Baadhi ya simulizi zinaelezewa na mwandishi wa injili moja au mbili na wakati nyingine zime zimeelezewa na waandishi wote wane. We will go back and forth between the four Gospels in order to grow in our awareness of Him as the Son of God and Savior of the world. Some stories are told by only one or two of the Gospel writers while others may be told by all four. Kutatokea tofauti kati ya waandishi lakini usichanganyikiwe. Kumbuka kuwa kila mwandishi amelenga kundi maalumu analojaribu kufikia na si waandishi wote walikuwa washuhuda wa kuona kwa macho.

Kwa mara nyingine, haiwezekani habari zote zilizoandikwa kuhusu Yesu kujifunza katika somo hili fupi. Habari zilizochaguliwa zitakuwezesha kuanza. Kumbuka Mungu Baba anataka ufahamu upendo mkubwa alionao kwaaji yako na uhusiano anaotamani ashirikiane nawe. Karibu ufurahie kumjua Yesu kama Mwokozi na Mkombozi wako!

SOMO LA I ~Sehemu ya 1

UTANGULIZI:

Miaka kadhaa imepita tangu mabaki ya Israeli yamerudi toka Babeli na kukaa tena katika Nchi ya Ahadi. Kipindi hiki cha katikati ya Agano, kipindi cha kati ya Malaki (Agano la Kale) na kuzaliwa kwa Yesu (Agano Jipya), Wayahudi walikuwa wamenyanyaswa na watawala wa Wayunani na Waroma. Katika mwanzo wa Agano Jipya Herode Mkuu alikuwa ni lengo la warumi na mtawala katili wa Palestina, nchi iliyokuwa imetolewa na Mungu kwa watu wake Waisraeli.

Vitabu vinne vya kwanza vya Agano Jipya vyalivyoandikwa na Mathayo, Marko, Luka, na Yahona. Kila mmoja wa hawa watu aliandika kwa kwa mtazamo tofauti na kwa walengwa tofauti. Kwa mfano, Mathayo alitaka wasomaji wake wa Kiyahudi kuwa Yesu alikuwa ndiye Masihi aliyehidiwa ambaye ametimiza unabii wa manabii kama vile Isaya na Yeremia. Luka, kwa upande mwingine, aliandika akiwa na Theofilo kwenye mawazo yake (Luka 1:3) na Warumi walikuwa wakijifunza juu ya huyu mpakwa mafuta, Masihi aitwaye Kristo.

Tunapoendelea na kujifunza Biblia tutamlenga Yesu. Tutamfahamu tunapokumbuka habari cahche zinazopatikana katika Inijili. Zote mbili Luka na Yohana zinaelezea *kwanini* kila moja inaelezea juu ya maisha ya Yesu.

Tunaambiwa nini katika Luka 1:3-4?

A. Yohana anaelezea nini Yohana 20:31?

Luka alitaka Theofilo *afahamu* juu ya ukweli Fulani aliofundishwa. Yohana aliandikwa ili wale watakao soma aliyoyaandika *waamini* kuwa Yesu ni Kristo na kwa kuamini wapate uzima wa milele. Watu wengi wana malengo kwa maisha yao. Hulekeza maisha na mioyo yao katika kutekeleza malengo hayo. Katika Wafilipi 3:10 Mt. Paulo anaelezea malengo yake. Anasema, “Nataka *kumjua* Kristo.” Hili liwe ndilo lengo la maisha yetu la kumjua Kristo kama Bwana, kama Mwokozi, na Rafiki, na kwa kumjua tuweze *kumwamini* na kuwa na uzima kwa Jina lake. Yeye.

SALA:

Baba wa huruma, Nikakaribia kuanza safari tena upya katika Injili ambayo inaelezea Habari Jema zako kwa dunia nzima. Yesu ni Habari Njema. Niwezeshe kumfahamu ninapotafuta kujifunza na kupata ufahamu wa Yeye ni nani, kwanini Alikuwa kuishi duniani, na ni kwa vipi maisha yake yanagusa maisha yangu. Fanya mawazo yangu kuwa tayari na moyo wangu kuwa

tayari kusikiliza. Fungua moyo wangu kwaajili ya simulizi, miujiza, na mifano. Ni Neno lako na njia ya unayotumia kujifunua kwangu ninpokufahamu kupitia Mwana Wako, Yesu Kristo Bwana wangu.

FUNDISHO:

Kitabu cha Mathayo kinafungua ukoo wa Yesu. Swali ambalo Mathayo anajibu ni: Yesu alitoka wapi? Asili yake ilikuwa ni ipi? Ukipitia mistari ya 2-17 inawezekana majina mengine unayafahamu. Chukua nafasi ya kupigilia mistari majina unayofhamu.

- Mistari 1-6a Inanzia kutoka Abrahamu (Mwanzo 12) kwenda Daudi (1 Samweli 16)
- Mistari 6b-11 inajumlisha uzao wa wafalme wa Israeli (Wafalme wa 1 na 2)
- Mistari 12-16 kuanzia miaka waliyochukua katika utumwa wa Babeli hadi wakati wa kuzaliwa kwa Yesu.

Kumbuka: Mathayo anaongelea juu ya watu wakubwa wawili katika ukoo wa Israeli, Abraham na Daudi. Haorodheshi mababu wote wa Yesu, kwasababu Mathayo anawaandikia Wayahudi, ni muhimu ukoo kuanza na babu yao Abrahamu. Kamu Abraham, mfalme Daudi aliyetajwa katika mstari wa 6 ni babu mwingine muhimu kwa Wayahudi. Jina la Mwana wa Daudi katika Ijili ya Mathayo (9:27, 20:30), kwa mfano inamuonyeaha Yesu kama Masiahi, Mpakwa Mafuta ambaye Israeli ilimsubiri katika historia yao.

Luka pia anaorodhesha ukoo wa Yesu Luka 3:23-38. Ni tofauti gani katika ukoo huu?

- Luka anaanzia wapi?
-

- Ni kwa vipi Luka anarudi nyuma kutafuta ukoo wa Yesu?
-

Ilikuwa inafahamika kuwa Yesu alikuwa mwana wa Yusufu lakini Luka anatwambia kuwa alikuwapo hata kabla ya Adamu! Yeye ni _____ wa _____ (mstari wa 38).

SOMO LA KWANZA ~ Sehemu ya 2

KAZI YA KUFANYA:

Soma habari ya Maria katika Luka 1:26-38.

1. Ni ukweli gani katika mistari ya 26 na 27?

_____

2. Majibu ya Maria yalikuwa nini kwa salaamu ya Malaika na na ujumbe ?

_____

3. Maria aliitikiaje kutembelewa na malaika?

_____

ZOEZI:

1. Mistari 26-27: Elizabeth ndugu yake na Maria alikuwa na mimba ya miezi sita wakati Mungu

_____ malaika _____

- a. Gabrieli alitumwa _____, katika mji wa _____, maalumu kwaajili ya _____ aliahaidi kuwa _____

- b. Jina la mwanamume lilikuwa _____, ukoo wa _____

_____

- c. Jina la mwanamke lilikuwa _____

_____

2. Gabrieli anamwambia Maria kuwa amepata neema toka kwa Mungu (mstari wa 30). Kwasababu amepata upendeleo toka kwa Mungu, kutatokea nini kwake (mstari wa 31)?

_____

Kutatokea nini (mistari 32-33)?

_____

3. Mariamu aliitikiaje?

- a. Kwa salaamu ya Malaika (mstari 29)?

b. Kwa habari kuwa atazaa mtoto mwanamume jina lake Yesu (mstari 34)?

_____

c. Kwa maneno “hakuna lisilowezezana kwa Mungu (mstari 38)?”

_____

4. Ni majina gani atakayopewa Yesu?

a. Mstari 32:

_____

b. Matari 35:

_____

5. Habari ya Maria inaishaje (matari 38)?

_____

KAZI YA KUFANYA:

Soma habari ya Yosefu katika Mathayo 1:18-25.

1. Ni ukweli gani katika mistari ya 18-19?

_____

2. Ndoto ilifunua nini katika mistari ya 20-21?

_____

3. Ni unabii gani ungetimilizwa kutokana na mistari ya 22-23?

_____

4. Yusufu aliitikiaje juu ya ndoto katika mistari ya 24-25?

_____

5. Kuna kufanana gani kati ya habari ya Yusufu na ya Maria?

_____

ZOEZI:

1. Orodhesha majina na maana ambayo yanatoa rejea kwa Yesu:

a. mistari 16, 18: _____ Maana : _____

- b. mstari 21: _____ Maana: _____
c. Msrtari 23: _____ Maana: _____

Kumbuka: Kiyunani na Kiebrania vilielezewa katika maana. Yesu ina maana ya Mwokozi. Yesu ni jina la Kiyunani likimaanisha Yoshua, Bwana anaokoa. Christo ni Kiyunanai kwa neno la Kiebrania Masihi, aliyepakwa Mafuta. Emmanueli pia ni Kiebrabrania likimaanisha Mungu pamoja na sisi. Mchumba wa Yusufu ana mimba. Akitaka kutenda wema kibinadamu, Yusufu anapanga kufanya nini (mstari 19)?

---

2. Mtoto aliyenaye tumboni hakutokana na _____ bali _____
_____ aliyekuwa akitenda kazi ndani yake na angemzaa
_____ (mistari 21-22).
3. Yusufu alitoka usingizini. Alijibu kwa utii. Tunapewa ukweli gani wa kufurahisha katika mstari wa 25?
-

KUTAFAKARI:

Habari hii inaanza namna gani! Mungu alikuwa aje dumiani kama mtoto, mwana wa Mungu na mwana wa mtu. Kwa mamia ya miaka watu wa Mungu walikuwa wakingojea ahadi ya Mungu. Miaka ya utumwa na mateso ilikuwa izime mwanga wa matumaini, tumaini la siku moja kuja Mwokozi na kuwa mkombozi wao. Na, sasa Mungu anatuma malaika akiwa na ujumbe wa matumaini kwa binti mdogo. Mkombozi angetungwa mimba ndani ya Maria kwa nguvu ya Roho Mtakatifu, siyo kwa njia ya mwanadamu, na Yusufu hakupaswa kuogopa kumchukua kama mke wake.

Mtu hawezi kusaidia kwa kushangaa kama malaika angemtembelea kama alivyomtembelea Mariamu na kumletea habari kama hiyo au, kuwa kama Yusu, mwenye haki na anasubiri mambo yote yatokee kama yalivyopangwa. Bado Yusufu alijitoa kwa mapenzi ya Mungu na Yusufu alitii amri ya Mungu. Alimchukua Mariamu kama mke wake na hakuhusiana naye kama mke wake hadi alipozaa motto wa kiume Yesu.

SOMO LA NNE ~ Sehemu ya 3

UTANGULIZI:

Tunapoendelea kujifunza juu ya huyu Mungu mtu Yesu tunapaswa kuangalia kitabu cha Yohana. Katika sura ya kwanza Mt. Yohana pia anataka kutwambia habari za Yesu, juu ya kuanza kwake. Alikuwa nani? Alitoka wapi? Alikuwa kwaajili ya nini? Alikuwa kama nini? Yohana anawaandikia wote (Waisraeli) na wamataifa (watu wasiokuwa Wayahudi). Kumbuka kuwa Yohana alikuwa ni mwinjilisti anataka watu wote waamini na kuwa na uzima zima kwa jina lake (John 20:30-31).

KAZI YA KUFANYA:

Soma Yohana 1:1-5, 9-14, 16-18. Tunasoma habari za Mariamu na Yusufu. Hii ni habari ya Yohana kuhusu Yesu ambaye anamtaja kama Neno. Yohana anataka tujifunze nini kuhusu Yesu? Sura hii inaleta changamoto kwa kusoma na kuelewa. Kuwa na uvumilivu unaposoma. Soma polepole ukiwa na kalamu ya kuweka alama ili kupigilia mstari maneno, sentensi na maneno ya picha inayokugusa. Yesu ni nani?

ZOEZI:

1. Mistari 1-5

- a. Ni aina gani tatu za ukweli tunaoambiwa katika mstari wa 1-

_____

Yesu alihusikane katika uumbaji (mstari 3)?

_____

- b. Katika yeye kulikuwa na

_____ (mstari 4).

- c. Uzima wake ulikuwa _____ kwa watu wote (mstari 4).

- d. nuru _____ katika _____
wala _____ haliku _____ (mstari wa 5).

2. Mistari 9-14

- a. Nuru _____ hutia _____ kwa kila mtu alikuja duniani
_____ (mstari wa 9). Yesu alikuja kama nuru duniani.
- b. Yesu alikuwa duniani _____. Lakini _____ haku
_____ (mstari wa 10).
- c. Yesu alikuja kwa waliokuwa watu wake (Israeli), lakini walio wake
_____ (11).
- d. Waliompokea na kuamini jina lake walipewa nini (mstari 12)?
_____
- e. Tunakuwa wana wake, waliozaliwa kwa
_____ (mstari 13)?
- f. Yesu, Neno, lilikuwa _____ na _____ kati yeu. Sisi
(wote waliompokea – mstari. 12) wameona _____, utukufu wa
_____, aliyejaa _____
na _____ (mstari
14).
3. mistari 16-18
- a. kutoka kwa _____ (mstari 16).
- b. _____ ilitolea kupitia _____; _____
_____ na kuja kupitia _____ (mstari
17).
- c. Hakauna aliyemwona _____. Ni nani aliyetufunulia Baba? Ni nani
aliyemfanya kufahamika kwetu? Ni nani aliyetufanya kumjua Mungu anavyofanana
(mstari 18)?
_____

Kumbuka: kwa mistari hii tunaanza kupat ufahamu juu ya Utatu. Mungu Baba, Mungu mwana, na Mungu Roho Mtakatifu. Wote ni Mungu Mmoja, Mmoja tu, aliyejaa neema na ukweli the Son, and God the Holy Spirit. All are the One God, the One and Only, full!

KUKARIRI:

Pasipokujali ni kwa kiwango gani umeghubikwa na hisia katika kiwango hiki cha masomo, Yohana 1:14 ni mstari wa maana na unachukua kiini cha kitabu cha Yohana. “Neno (Neno la Yohana la utangulizi kwa Yesu) lilifanyika mwili na kukaa kati yetu ...aliyetoka kwa Baba, aliyejaa neema na kweli.” Katika baadhi ya simulizi za Agano la Kale tuliongelea juu ya Mungu

kukaa kati ya watu wake. Nguzo ya wingu iliyosafiri na Waisraeli wakati wa miaka 40 ya kuzunguka jangwani iliwakumbusha kuwa Mungu alikuwa pamoja nao. Sinagogi ambalo Musa alielekezwa Musa kujenga ambalo lilitenda kazi kama alama ya kuonekana kwa watu wa Mungu kuwa Mungu alikuwa pamoja nao aliishi kati yao. Sasa tunaona Mungu Mtu Yesu Krsito, Emmanueli, Mungu pamoja nasi. Ambayo inaimarisha kuwa kwake pamoja na sisi ni kwamba anakuja kwetu akiwa amejaa neema na kweli. Tunapata ndani yake upendo wa Mungu usio na masharti kwetu sote. Tunaona Neema yake. Na katika Yesu tunapata kweli, ukweli uliobadilishwa kuwa wetu. Yeye ni Njia, *Kweli*, na Uzima (Yohana 14:6). Anazungumza kweli. Anasema kuwa siku zote Yuko momoja nasi (Mathayo 1:23; 28:20), na Anasema kuwa alikuja anatafuta na kuokoa waliopotea (Luka 19:10). Anasema kuwa tumewekwa huru na kila kitu ambacho kingetufanya tuishi maisha ya ulemavu (Luka 13:12). Anasema kuwa uzima wa milele ni wetu kupitia Yesu Kristo Mwokozi wa ulimwengu (John 3:16-17). Neno lake ni Kweli ambayo inatuweka huru (Yohana 8:32). Ukweli wa Mungu unafunua Neema yake, zawadi yake ya upendo kwetu.

Andika mstari wa 14 kwenye kadi yako na endelea kuongeza maneno kwenye kadi yako unapoendelea na kujifunza kwenye vitabu vya Habari Njema, Injili. Kua katika ufahamu jinsi upendo mkuu wa Mungu unavyokuja kwako kupitia Yesu, ambaye amejaa neema na kweli.

MARUDIO

Yesu anakuja kama mtoto wa kwanza wa kiume wa Mungu. Majina yake yametwambia kuwa yeye ni nani na utume wake ulikuwa ni nini hapa duniani. Tunaporudia kumbuka majina haya na yanayotwambia kuhusu Yeye:

JINA

MAANA na UTUME

Yesu	
Kristo	
Immanueli/Emmanueli	
Mwana wa Aliyejuu	
Mwana wa Mungu	

Kwa nyongeza majina yaliyotajwa hapo juu, Yohana, mwandishi wa Injili, inamzungumza Yesu kama Neno aliyekuwa Mungu, amabaye hakuumbwa bali aliyumba vitu vyote (Yohana 1:1-3).

SOMO LA KWANZA ~ Sehemu ya 4

UTANGULIZI:

Tuko tayari kujifunza moja ya habari moja ya Biblia inayofahamika vizuri. Kwa waumini wa Kikristo dunia nzima, ni habari ya Krismasi, habari ambayo Baba anaelezea kuhusu kuzaliwa kwa mtoto wake wa kwanza wa kiume, Yesu.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Luka 2:1-7. Unapoendelea kusoma, tazama mambo tofauti ambayo Baba anataka kukuambia.

- Mazingira yanayozunguka kuzaliwa kwa mtoto wake,
- Mazingira ya sherehe na
- Mwitikio wa Habari Njema!

ZOEZI:

1. Nchi ya Israeli ilikuwa chini ya utawala wa Warumi. Liwali aliyetawala kipindi hicho alikuwa nani (mstari 1)?

---

2. Mamlaka ya Kaisari yalikuwa yakoje (mstari 1)?

---

3. Tarehe ya kuzaliwa kwa Yesu imeelezewa na mwandishi Luka. Ni rejea gani nyingine ambazo anazoonyesha kufuatana na mstari wa 2?

Wote Kaisari Augusto (Mtawala wa Kirumi) na Koronerio (Shamu) walikuwa ana sense mwaka huo. Sensa ilikuwa na malengo ya kodi tu kwasababu Waisraeli walikuwa wamesamehewa kwa mambo ya kijeshi chini ya utawala wa Warumi. Kila mtu aliandikishwa wapi (mstari 3)?

---

4. Amari ilimaanisha nini kwa Yusufu (mstari wa 4)? Fuatilia safari yake katika ramani.
  - a. Alikuwa akiishi wapi? Mji gani? _____

b. Alikuwa akiishi eneo gani katika Parestina?

_____

c. Alapaswa kwenda wapi? _____

d. Kwanini alipaswa kusafiri kwenda katika mji huu?

_____

5. Tangazo hili lilikuwa na maana gani kwa Mariamu (mstari wa 5)?

_____
_____

Kumbuka: safari kati ya Nazareti na Bethlehemu ilichukua takribani siku tatu. Wanawake wa miaka kumina miwili na zaidi walipaswa kuandikwa na kulipa kodi muhimu. Kuliyokea nini wakati Yusufu na Maria wakiwa Bethlehemu (mstari wa 6)?

mstari 7: “na akazaa _____ wake _____

kulikuwa _____.”

KUTAFAKARI:

- Chukua muda kutafakari tangazo la ghafla kwa Maria na Yusufu.

_____

- Kwavyovyote familia Nazareti walitegemea kujfungua kwa Maria. Maria akiwa na mimba kubwa, alikuwa hana amani na kushangaa kama safari hii ilikuwa ya lazima kwa wakati huu. Bila shaka alikuwa akisubiri kuzaliwa kwa mtoto. Yusufu kwa upande mwingine bila shaka alikuwa ametayarisha kila kitu. Labda aliishachukua hatua ya kutembelea nyumba za wakunga. Ungekuwa unafikiria nini kama ungesafiri pamoja nao?

_____

- Mungu hutenda kwa makusudi. Kumbuka unabii wa Mika katika Mika 5:2. Andika mistari hii:

_____

- Ni mtawala gani wa Israeli ambaye alikuwa azaliwa na siku zake ni kutoka milele? Ni nini kilipaswa kufanyika ili kutimiza unabii huu?

_____

- Mungu anatumiaje mtawala asiyeamini kutimiza makusudi yake?

_____

- Kuka 2:7 anaelezea nini kuhusu mazingira Yesu alimozaliwa?

_____

KUKARIRI:

Yesu alikuja katika umbo kamili la Mungu lakini tunajifunza kuwa alikuw atayari kuachilia haya yote ili sote tuyapate. Alikuwa duniani akiwa hana kitu, alizaliwa katika umasikini, alizaliwa horini kwasababu Bethlehemu haikuwa na vyumba vilivyopatikana. Mt. Paulo anaelezea katika 2 Wakorintho 8:9 kwa upendo wa Yesu alikuwa tajiri lakini alikubali umaskini ili tuweze kufanywa matajiri.

Andika maneno haya kwenye kadi na uyafanye yawe maneno yako ya kukariri. Angalia muda wako wa utajiri kwa upendo wa Mungu katika maisha yako, na upate muda wa kushukuru na kisha chukua muda wa kushukuru na uombe kuwa kama alivyokuja kutumika katika umaskini na uwe tayari kutumika ili wengine wafanywe matajiri wanapomjua Yesu Krsisto kama Bwana na Mwokozi.

SOMO LA KWANZA ~ Shemu ya 5

UTANGULIZI:

Simjulizi ya Krismasi inaendelea. Inahusisha tangazo na sherehe! Unaposoma mistari hii inayofuata jaribu kutazama furaha inaoendelea. Yese, Mpakwa Mafuta, Masihi amezaliwa. Ungekuwa unatangaza kuzaliwa kwa mtoto wako ungesherehekeaje? Km dunia nzima ilipaswa kujua, ungemwambia nani? ungelitangazaje? Kwanye kitabu uso? Kwenye twita? Ungetangaza kuzaliwa kwa kutengeneza video na kutoa? Hebu tukumbuke Baba Mungu alichuamua kufanya.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Luka 2:10-20.

- aliyefanya tangazo?
- Nani aliyeambiwa kwanza?
- Alikua nani itikio la habari?

ZOEZI:

1. Mstari wa
8 unatwambia nini? Kulikuwa na _____ waliokuwa

_____ wakiangalia _____

_____ usiku. Kumbuka: Japo mistari haisemi, kulikuwa na uwezekano wa kuwapo kwa wachungaji walioangalia mifugo yao iliyokuwa kwaajili ya kutoa sadaka hekaruni. Kondoo hawa walikuwa safi, bila mawaa. Inafurahisha kuona kuwa Baba aliamua kutangaza kuzaliwa kwa Mwana wake kwa kutumia wachungani. Nana aliwatokea wachungaji (mstari 9)?

2. Nanai
aliyeambatana ma malaika (mstari 9)?

3. Wachungaji
waliitikiaje?

4. Ni jambo
gai la kwanza malaika walilosema (mstari 10)?

5. Kwanini
hawakupaswa kuogopa?

6. Ujumbe
ulikuwa *Habari Njema*. Ulikuwa ujumbe wa *furaha kuu* kwa *kila mtu*. Na ujumbe ulikuw ni upi (mstari 11)?

7. Mojo ya
swali la mtoto aliyezaliwa lilikuwa ni jina la mtoto. Kumbuka jina lililotolewa katika mstari wa 11:

_____ Kumbuka maaana ya jina hili. Tazama Mathayo 1:21 na rudia mazoezi katika sehamu ya

2.

8. Ni aliama gani ambayo malaika waliwapa wachungaji ilil waweze kumfhamumu Mtoto (mstari 12)?

9. Kulitokea nini baadae (mstari 13)?

- Ghafala _____ kulitokea
- wakisifu _____ na _____
- “ _____ ”

10. Tangazo la kuzaliwa lilihitaji mwitikio. Tafakari majadiliano ya wachungajoji baada ya malaika kwenda mbinguni! Waliamua kufanya nini (mstari 15)?

11. Sherehe zilianza. Malaika waliimba na sasa wachungaji wanafanya haraka ili kuona kile kilichotokea ambacho Mungu amewapasha habari. Walikuta nini (mstari 16)?

Unajikuta ukikaribia hori kwa moyo wa unyenyekevu? Unamtafuta baba wa mtoto, Mwokozi na Mfalme wako? Unamuona baba akiwa mahali, akiwa na furaha? Unamsikia akisema, “Tazama ni kama nilivyowaambia. Mtoto, Mtoto wangu wa kwanza wa Kiume, amevishwa nguo za kitoto amelazwa horini.”

FUNDISHO:

Inawezekana una mambo mengi yanayoendelea kichwani mwako sasa. Dunia haitakuwa kama ilivyokuwa kwasababu huyu Mtoto ambaye atakua na kuwa mwanamume. Kulikuwa hakujatokea tangazo kama hilo. Si mbingu tu zinashangilia Mungu pia utukufu wa Mungu unawaangazia.

Utukufu huu wa Mungu ulikuwa ni nini? Huu ulikuwa utukufu wa Mungu ukidhihirisha uwepo wake unaoonekana kati ya watu wake. Waisraeli waliona utukufu wake katika nguzo ya wingu na moto ulioenda pamoja nao wakati wa miaka arobaini ya jangwani kabla ya kuingia katiks nchi ya Ahadi. Musa aliona utukufu wa Bwana wakati wingu liliposhuka kwenye hema la kukutania katika Kutoka 33. Mungu alitoa neema yake kwa Musa akiahidi uwepo wake utakwenda pamoja naye. Utukufu wa Bwana ulitokea kwa wachungaji ulikuwa ukiwaambia uwepo wa Mungu uliokuwa kwa Mtoto, Christo mtoto wa Bethlehemu. Habari njema ya furaha kuu ilikuwa

Neema ya Mungu iliyokuja ndani ya Mwana wake kuishi kati yetu. Alikuwa amejaa neema na kweli (Yohana 1:14). Habari Njema ya furaha kuu ni kwamba Mungu Baba alikuwa akimtoa Mwana wake kama Mwana Kondoo wa Mungu asiye na mawaa kuleta amani ambayo ingepita ufahmau wote, neema ambayo muda wote ingekuwa pamoja nasi (Yohana 20:19).

KUTAFAKARI:

Kabla ya kuacha habari hii ya Krismasi tunapaswa kuchukua muda kukumbuka waliohusishwa katika sherehe—malaika, wachungaji, wale walisikia habari ya Mtoto, na Maria.

- Siwezi kusaidia bali kuwa na tabasamu niniposikia habari za malaika. Fikiria furaha mbinguni wanapoendelea kuuliza swali, Imagine the excitement in heaven as they keep asking the question, “Muda bado? Tunaweza kwena kuwaambia wachungaji?” maelfuya malaika mbinguni wanatetemaka! Ni picha gani! Nguvu kubwa! Furaha kubwa! Walisubiri kwa mtuda mretu kutoa habari kuwa Mwokozi amekuja. Karibu inafanana watu wanavyojisikia wanapokuwa zawadi nzuri ya Krismasi ikisubiriwa kutolewa lakini imepumzika katika mti wa Krismasi kwakuwa muda wake bado haujatimia!

- Na vipi kuhusu hao wachungaji? Bwana nifanye kama wachungaji ambao kwa hiari yao walitupa kila kitu wakampokea mwaliko wa Mungu kwenda horini na kuona Zawadi yeke y aneema kwa watu wote. Wakati mwingine inaonekana kama Mtoto amepotea na tunapaswa kumgundua kwa kwend atena Bethlehemu na kumpata kwa upya. Lakini wachungaji hawakwenda na kujitafutia vitu wao wenyewe na kurudi tena kondeni kwa kuchunga wanyama wao tena. Bwana nifanye kama wachungaji walisambaza habari kuhusu waliyoambiwa juu ya mtoto (mstari wa 17). Habari Njema za Mungu si kwaajili yangu tu, ni kwa watu wote (mstari 14). Tunaambiwa katika mstari wa 20 kuwa wachungaji walirudi.

_____ na _____
Mungu kwa mambo yote waliyoyaona na kusikia. Ni tofauti gani mtoto ataleta katika maisha yangu? Nitarudi kutoka kutembelea hori nikimtukuza Mungu yote niliyoyaona na kusikia?

- Watu walioambiwa na wachungaji walipaswa kuitikia. Tunaambiwa katika mstari wa 18 kuwa wote waliosikia wachungaji waliyowaambia

_____

Mara nyingi tunafungwa katka kushangaa na hata kuishi na haloi hiyo “nzuri”. Hatuamui kuamini au kutokuamini. Kwa urahisi tunaitikia habari hiyo “hiyo ni nzuri... tutakuja mwaka ujao kusikia habari hii na kuimba Zaburi ...”

- Mwisho tafuta maneno haya katika mstri wa 19:
Maria _____ juu ya haya yote
_____ na _____ kwenye
_____ mwake.

Maneneo haya yanatuacha tukishangaa yale anayoyajua tusingoyajua. Hakuwa na picha ya kutunza haya yote. Maisha yake ya miezi tisa ilikuwa imejaa mahangaiko. Sasa mtoto wake amezaliwa. Mtoto alikuwa halisi. Mtoto alitakiwa kutunzwa, kupendwa, na kulishwa sawa na binadamu wengine, na wakati huyu hakuwa tu mwana wa mwanadamu tu bali Mwana wa Mungu. Ilimaanisha nini kusema kuwa angeokoa watu kutoka dhambi zao? Utii wake ungemtakisha nini? Maria?

MASWALI YA MATUMIZI:

1. Baba alitoa
zawadi kamili, zawadi ya mwana wake. Alimtoa mwana wake kwa kila mmoja wetu kumpokea maishani mwetu kwa njia ya Roho Mtakatifu au kumkataa kwa kuamua sisi wenyewe. Inasikikaje kuwa na zawadi yako “kamili”?

---

2. Zawadi
yako haikuwa ya gharama ndogo bali kuuza vyote ulivyonavyo na kuinunua. Zawadi ya Baba ilimgharimu kumtoa Mwana wake Mtoto wake japo ilimaanisha kifo chake. Ni thamani yake utalipa kwa zawadi yake? Ni thamani gani anaweka kwako, kwa Yule anayempa zawadi?

---

3. Kama
wapokeaji wa habari njema ya Mungu tunaweza kukwama na kushangaa. Andika Yohana 3:16 na 17:

Au tunaweza kuwa kama wachungaji kuambia watu yote tuliyoyaona na kusikia. Andika Marko 16:15-16.

SOMO LA 2 ~ Sehemu ya 1

UTANGULIZI:

Mapokeo yamefanya watu wengi kuamini kuwa Mamajusi au Wenye hekima kutoka Mashariki walikuja wakimtafuta Yesu katika Bethlehemu usiku alipozaliwa. Inawezekana kuwa hawa wageni walitoka Ghuba ya Uajemi Mashariki ya Palestina na safari yao inawezekana iliwachukua miezi kadhaa. Inaweza kuelezwa na wasomi walio wengi hawa watu walifika miezi kadhaa baada ya kuzaliwa kwa Yesu. Maelezo ya Luka yanatuambia matukio yaliyotokea baada ya majuma kadhaa baada ya kuzaliwa Yesu. Tutaanza kwakuangalia maelezo ya Mathayo kuhusu kuja kwa Mamajusi.

KAZI KUFANYA:

Soma Mathayo 2:1-12.

- Mama jusi waliongozwa na nini hadi Yerusalemu?
- Kwanini walikuja Yerusalemu?
- Tunajifunza nini kuhusu mfalme Herode?

ZOEZI:

1. Tunaambiwa nini katika mstari wa 1?

a. Habari hii ilitokea lini? _____

b. Ni nai alikuwa mfalme?

_____

c. Ni nani walifika Yerusalemu kutoka Mashariki?

_____

2. Walikuwa wakitafuta nini walipofika Yerusalemu?

_____

3. Mstari 2: Wali _____ na

tumejuja ku _____ .

Kama wageni walisafiri kupitia jangwani usiku wakati wa giza wakiongozwa na nyota inayong'aa, kwavyovyote nyota hii ilichukua mawazo yao. Inafurahisha kufhamu kuwa ilikwa “nyota yake” nyota yake iliwaongoza kuja kumwabudu mfalme

4. Ni mfalme gani ambaye mfalme Herode alichukizwa na habari waliyosema juu yake (mstari 3)?

Kumbuka: Herode alikua ni Myahudi aliyeteuliwa na Warumi kuongoza kama mfalme Uyahudi. Alikuwa ni kiongozi katili ambaye hata aliua baadhi ya watu wa nyumba yake.

5. Yerusalemu nzima iliitikiaje?

---

6. Mfalme Herode aliita nini (mstari 4)?

Makuhani wakuu walikuwa viongozi wa Hekalu katika Yerusalemu ambako Wayahudi waliabudu. Waalimu wa sheria, au Masadukayo, walikuwa wasomi wa kiyahudi wa Sheria ya Agano la Kale.

7. Mfalme Herode aliwauliza nini (mstari 4)?

---

8. Walimwambia nini (mstari 5)?

Walipataje habari (mstari 6)?

Tumia mistari yako ya rejea ilipoandikwa?

---

9. Sasa Herode yuko peke yake na Mama Jusi. Aliwauliza nini (mstari 7)?

Kisha aliwatuma katika safari yao ya kwenda Yerusalemu (mstari 8). Aliwaambia wafanye nini?

KUTAFAKARI:

Kabla ya kuendelea na habari hebu tuchukue muda mfupi wa kutafakari. Mama Jusi waliluwa wadadisi wa kugundua mtoto mfalme aliyezaliwa, Mfalme wa Wayahudi kwasababu waliona nyota yake upande wa mashariki. Kisha wanafika Yerusalmemu na swali lao ni, “Ni wapi alipozaliwa Mfalme wa Wayahudi?” Yuko wapi? Tunaweza kumpata wapi? Tunataka kumuona. Tunataka kumuabudu. Ndiyo maana tumekuja. Ndiyo maana tumekuwa kwenye safari kwa majuma haya yote. Walikuwa wakimuwinda Yesu, Hawakuacha mji hadi walipompata.

Niliisha mtafuta Yesu kwa makini kama hawa Mama Jusi? Niliisha fanya udadisi juu ya jambo hilo? Walijua alipokuwa kwasababau manabii waliandika habari zake na kuzaliwa kwake.

Ninajua mahali pa kumpata? Amefunuliwa katika Neno lake. Je ninategemea kumpata au ninamtafuta kwa namna zote kwenye sehemu ngeni nikitegemea kumpata?

Mama Jusi walitaka wampate ili wamuabudu. Tutafanyaje tukimuona? Tutamwabudu kama mwokozi na Mfalme wetu? Tutamtambua kama masihi aliyeahidiwa, the ,Mpakwa mafuta? Kama Mungu aliyefunua Neno lake la Ukweli kwaajili yetu, na tutapokea tumaima, huruma, na uzima wa milele anaoutoa na kusujudu kwa unyenyekevu mbele yake tukimwabudu?

Ni mawazo gani mengine moyoni mwako unapokumbuka kutafuta kwa Mama Jusi wa Mashariki waliokuja kumwabudu?

SOMO LA PILI ~ Sehemu ya 2

UTANGULIZI:

Haichukui muda kuona mpango wa mauaji wa mfalme Herode anaoanza kutekeleza. Anajua habari ya Mtoto huyu Mfalme wa Wayahudi aliyezaliwa. Anajua mahali na anawatuma Mamajusi Bethlehemu. Anawafanya kuwa wapelelezi wake wa siri kumtafuta mtoto alipozaliwa ili baadae wamletee habari. Anafanya hila yake kwa Mamajusi kuwa naye pia anataka kwend kumuabudu mtoto.

ZOEZI:

1. Baada ya Mamajusi kukutana na Mfalme Herode waleendelea na safairi yao kwa uaminifu. Tunaambiwa nini juu ya nyota (mstari 9)?

---

2. Nyota iliwapeleka mahali Mtoto alipozaliwa! Walisema nini juu ya nyota ?

---

3. Mwisho walifika kwenye nyumba. Walipomwona Yesu na mama yake Maria walifanya nini (mstari 11)?

---

4. Walifnaya nini baadae?

---

5. Zawadi ya hazina yao ilikuwa nini?

a. _____

b. _____

c. _____

6. Safari yao ilikamilika. Walimpata Mtoto na kumwabudu. Sasa walikuwa tayari kurudi nyumbani. Tunaambiwa nini katika msari wa 12?
-

Hakuna haja ya kusema, Herode anakwenda kukasirika. Amapatikana. Hila yake imejulikana. Mtu Fulani anajua! Mungu Baba asingeacha Mwana wake kuchinjwa ovyo na huyu mfalme muuji.

KAZI KUFANYA:

Soma Mathayo 2:13-23.

- Kunatokea nini katika maisha ya Yusufu? Wakati huo,
- Mpango wa Mungu kwa familia yake? Ni nini
- alifanya nini alipogundua kuwa Mamajusi hawarudi? Herode
- mengine ya Mungu kwa Yusufu yalikua nini? Maelekezo

ZOEZI:

1. Mamajusi waliondoka. Malaika anamtokea Yusufu kwa ndoto. Agizo lilikuwa ni nini (mstari 13)?

---
2. Yusufu alifanya kwa utii. Tunajuaje kuwa alifanya kwa haraka mstari wa 14?

---
3. Walikaa kwa muda gani Misri (mstari 15)?

---
4. The unabii unatimilizwa. “ _____

_____.” Kwa kutumia mistari yako ya rejea unabii huu uliandikwa wapi?

Kumbuka: Kama watu wa Mungu alioteuliwa kwa miaka mingi wamekuwa wakitolewa Misri, sasa alikuwa akikomboa, au kutoa, Mwana wake wa pekee, Yesu Kristo, kutoka Misri pia.

Unabii mwingine unakaribia kutimilizwa. Herode anatambua nini (mstari 16)?

---

5. _____ Katika
hasira hii anaagiza nini?
-

Idadi ya watoto waliouawa kikatili inaweza kukadiriwa tu lakini hakukuwa na faraja kwa msiba uliokuwa katika familia katika kijiji cha Bethlehemu na viunga vyake.

6. _____ Hii ni mara
ya mwisho tunasikia habari ya Herode Mkuu. Jambo linalofuata tunalosoma ni kwamba laifariki. Kwa mara nyingine malaika wa Bwana anamjia Yusufu kwa njia ya ndoto. Maelekezo yake yalikuwa nini kwa mara hii (mistari ya 19-20)?
-

7. _____ Yusufu
aliitikia kwa utii akarudi katika nchi ya Israeli lakini ni nini kilibadilika katika mipango yake?
-

8. _____ Yeye pia
alionywa kutrudi Bethlehemu na Uyahudi. Aliishi wapi na familia yake?
-

9. _____ Katika
ramani onyesha sehemu zifuatazo katika huduma ya Yesu:

a. _____ Yerusalemu
katika mkoa wa Uyahudi,

b. _____ Kijiji cha
Bethlehemu na majirani, na

c. _____ Mji wa
Nazarethi Kaskazini, mashariki mwa bahari ya Galilaya.

KUTAFAKARI:

Mamajusi walikuja kumwabudu Yesu. Mafalme Herode alipanga kumuua. Yusufu kwa kutiii maelekezo ya Mungu kwa makini alimwesha mtoto kutulia mikononi mwa mama yake. Mamajusi walitambua nyota yake kuwa tofauti na kuanza safari ndefu wakiifuata kwanda Bethlehemu. Mfalme Herode aligundua kuwa mfalme Mtoto aliyezaliwa alikwau tishio kwa utawala wake na akapanga auawe. Yusufu alitambua wajibu wake wa kuwa mtiifu kwa mapezi ya Baba wa Mtoto wa mbinguni na akaondoka kwenda Misri wakati wa usiku na familia yake na hakutulia mpaka alipopata usalamaka katika mji mdogo wa Nazareth.

Watu wote watatu walikua katika katika utume. Ni yupi unayejifananisha naye? Wanaweza kuwa Mamajusi waliomweshimu mtoto Yesu, kwa zawadi zao, heshia yao, ibada yao na sifa? Labda uko tayari kumjua mtoto.

Anaweza kuwa Herode? Kwa vyovyote hutajaribu kumuua Mtoto Yesu lakini unamuona kama tishio kwa nafasi yako, mamlaka yako, mfumo na utaratibu wako wa maisha na malengo yako? Unaweza ku kumpuuzia na ukaamua kumnyima chakula mtoto ambaye anataka kukupenda na kupendwa na wewe.

Unaweza kujifananisha na Yusufu ambaye alifanya kwa utii, akiepuka vitisho vyote vya mwovu ambaye alitafuta kumuungamiza Mtoto Yesu? Yusufu alitunza mambo ya Mungu. Inawezekana wewe nin mmoja unayetunza mawazo na moyo wako kwa uangalifu, na kutenda kwa utii mapenzi yake.

Kwa yoyote Yule unayejilinganisha naye, kumbuka maneno ya malaika, “Ninawaletea Habari Njema za furaha zitakazokuwa kwa watu wote ...Mwokozi amezaliwa kwaajili yenu; Ni Kristo Bwana!”

SOMO LA PILI ~Sehemu ya 3

UTANGULIZI:

Kwa kufuatilia simulizi za Krismasi, Luka anaendelea na kuandika kwake na simulizi mbili za juu ya Yesu katika Hekaru. Simulizi ya kwanza ulitokea alipokuwa na majuma sita na nyingine ni alipokua na miaka 12. Hizi ni habari pekee tulizonazo kuhusu kukua kwa Yesu.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Luka 2:21-24.

- Kulitokea
nin kwa mtoto wa Kiyahudi alipofikisha siku nane.
- Kwanini
Yusufu na Maria walikuja Hekaruni?
- Matendo
haya yalimaanisha nini kwa Wana wa Israeli?

ZOEZI:

1. Yesu alikua
na umri gani (mstari 21)?
_____
2. Ni mambo
gani mawili yaliyotokea kwa watoto wa kiume wa Kiyahudi katika siku hii?
  - a. _____
  - b. _____

kumbuka: Tohara ilirejea nyuma wakati wa Abrahamu (Genesis 17) Mungu alipoamua kuweka agano na nyumba ya Anbrahim. Tohara ilikuwa alama ya agano. Anagekuwa Mungu wao na Mungu wa uzao wao na wangekua watu wake. Ni wakati Abram na Sarai walipopewa jina majina mapya, Abraham na Sara.

3. Kwa siku ya
nane Yesu alipewa jina rasmi (Luka 2:21). Alikuwa amepewa jina lake lini?
-

4. Katika
Walawi 12 tunaambiwa kuwa sheria ya Musa ilimaanisha utakaso. Baada ya siku 40 ya kujifungua kwa Maria, ilikuwa siku yake ya utakaso. Na siku hizo sasa zimekwisha na sasa tunamkuta na Yusufu katika Hekaru (Luka 2:22). Utakaso wa Maria ulimruhusu kuja hekaruni. Kwanini Yusufu na Maria walikuja (mistari 22-23)?
-

5. Hii
iliamuliwa na Mungu Kutoka 13:2 aliposema, “Niwekee wakifu kila mtoto wa kiume.” Kiala mzaliwa wa kwanza wa mwanadamu au mmyama ni wagu. Hii inahusikaje na Mtoto Yesu?
-

Yesu alikuwa ni wa Bwana. Alikuwa kama mwanadamu si kwa kutimiza makususi yake mwenyewe bali mapenzi ya baba yake. Hii ndiyo ilikuwa maana Yesu akiwa ni mtoto wa kwanza alitakaswa kwaajili ya Bwana.

6. Sadaka pia
ilitolewa. Kufuatana na Walawi 12:6-8 mahitaji ya sadaka yalikuwa ni nini?
-

7. Katika Luka
2:24 tunaambiwa kuwa Yusufu na Maria walileta nin kwaajili ya sadaka?
-

Kumbuka : Kuna mambo mengi yanaweza kuzungumzwa kuhusiana na sadaka: 1) Wasingeweza kupata kondoo wa mwaka mmoja kwahiyo walileta njiwa wawili. 2) walileta kondoo lakini wasingejua wakati huo, na njiwa. Yesu anatajwa hivyo katika Yohana 1:36. Yohana mbatizaji alipomuona akipita alimwitaje?

Maria na Yusufu walikamilisha yote yaliyokuwa yamewekwa kwaajili ya Sheria ya Musa kuhusiana na tohara, kuita Mtoto jina, na utaratibu wa utakaso.

FUNDISHO:

Yesu alitahiriwa na kuwekwa wakifu ili kutimiza sheria ya Mungu aliyotoa kwa watu wake alipofanya agano lake na Abraham (Mwanzo 17). Ni muhimu kuelewa kuwa hakuna tendo kati ya haya yaliyofanywa na mapenzi ya mtoto. Bali wazazi walikuwa watiifu kwa yale ambayo Mungu aliwaagiza watu wake na kwakupitia hiyo walijenga uhusiano naye.

Israeli waliishi chini ya Agano. Kwa kutii Agano ambalo Mungu alianzisha na alitaka kwaajili ya mtoto, mtoto aliitwa jina. Jina lilitolewa na baba. Rasmi, kisha mtoto alikuwa mali ya familia na kwa nyumba ya watu wa Mungu. Mtoto aliishi kama mmoja wa familia ya Mungu akiwa huru na kusamehewa.

Hatuwezi kusaidia chochote bali kuulizza swali: Ni wapi ninapounganishwa kwa kuishi kama mtoto wa Mungu wa Mbinguni nikiwa huru na kusamehewa?

Kumbukumbu 30:6 inatwambia kuwa mapenzi ya Mungu _____

Katika Agano Jipya tunajifunza kuwa Mungu aliweka tendo la kwa ubatizo, alama ya Agano Jipya. Katika ubatizo tunakuwa sehemu ya familia ya Mungu tukiwa huru na kusamehewa. Maji na Neno vinavyotumika katika ubatizo vinatutangazia kuwa kwa Jina la Baba na la Mwana na la Roho Mtakatifu dhambi zetu zimesamehewa. Kwasababu ya Yesu tunakuwa chini ya utawala mpya kwa maisha yetu! Ubatizo unahusiano kidogo na sisi lakini una kila kitu katika uhusiano na Mungu. Ni matendo ya Mungu maishani mwetu. Ni Mungu anayetusamehe dhambi. Ni Mungu anayetufanya wana wake. Ni Mungu anayetudai kuwa wake. Ni Mungu anayetupatia Roho Mtakatifu ili maisha yetu yawe mapya, yakionyesha sura yake katika dunia inayotuzunguka.

KUKARIRI:

Wakolosai 2:11-12 inaunganisha ubatizo na tohara. Maumbile ya dhambi yanatupwa. Katika Kristo *mioyo yetu inatahiriwa*. Katika ubatizo tunazikwa pamoja naye na kufanywa hai tena pamoja na Kristo kwa imani kwa nguvu za Mungu, nguvu ileile iliyomfufua Yesu katika wafu. Mistari hii inasema, “Katika _____ wewe (weka jina lako)

Unapoandika mistari hii katika kadi yako na kuikariri, muombe Mungu akupe imani ya kuamini kuwa anataka uwe mtoto wake. Kama bado hujabatizwa amini kuwa Mungu anakutia moyo na kukuita kwa imani kuamini Neno lake, muulize kiongozi wa kanisa au rafiki yako mkristo kukupeleka kwenye maji ya ubatizo na kupokea Neno lake la umiliki kwa maisha yako unaposikia maneno, “Ninakubatiza kwa Jina la Baba na la Mwana na la Roho Mtakatifu!”

SALA:

Ee Bwana, Uliwadai watu wako kuwa wako. Ulifanya agano pamoja nao. Ulihadhi kuwa utakuwa Mungu wao na wakaahidi kuwa watakuwa watu wako. Kila kitu kilikuwa upande wake na ukaahidi kuwa pamoja nao. Ninakuja kwako nikitambua kuwa ulifanya kila kitu kwaajili ya watu wako na ni wewe utendaye kila jambo kwaajili yangu. Unafanya madai yako kwangu. Unaniweka chini ya umiliki mpya nikiendelea kuishi kwa imani ndani yako. Unanihakikishia kuwa dhambi zangu zimesamehewa. Niko huru kuishi maisha chini ya neema na upendo wako. Unafahamu maisha yangu ya dhambi nab ado nimezika na Kristo na kufufuliwa katika maisha

mapya pamoja naye Ninajua kuwa dhambi zangu zimesamehewa. Kwaajili hiyo nikotayari kukupa shukrani na sifa.

SOMO LA PILI ~ Sehemu ya 4

UTANGULIZI:

Tunaposonga mbele katika masomo yetu watu wawili muhimu wametajwa katika mistari inayofuata ya Luka 2. Wote ni wakubwa kwa umri na wote wawili wanamshuhudia Yesu kuwa ni Masihi, Aliyehaidiwa. Hawa watu wawili wanaunganisha ahadi ya Agano la Kale na Agano la Jipya na utimilifu wake.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Luka 2:25-35.

- Ni wahusika
gani wapya waliotajwa katika mistari hii?
- Anasema
nini juu ya mtoto?
- Ni maneno
gani yake kwa Maria?

ZOEZI:

1. Tunajifunza
nini kuhusu Semeoni katika mistari wa 25?
  - a. _____
_____ na _____
  - b. _____
_____
  - c. _____
_____

2. Roho
Mtakatifu alimfunulia nini (verse 26)?
_____
_____
3. Aliongozwa
na _____, alikwenda wapi (mstari 27)?
_____
4. Kulitokea
nini kabla ya kuwa huko siku yenyewe?
_____
5. Kwanini
tunaambiwa kuwa walikuwako (mstari 27)?
_____
6. Semeoni
alimtambua mtoto Yesu. Tunaambiwa kuwa alimchukua mikononi mwake akamtukuza Mungu (mstari 28). Semeoni alijuaje kuwa huyo alikuwa ni Yesu wokovu wa Israeli? Hatuwezi kujua isipokuwa labda Roho wa Mungu alimfunulia. Semeoni anasema nini katika mstari wa 29?
_____
7. Ndiyo
Mungu alitunza ahadi yake kwake na sasa alikua tayari kufa kwa amani. Kwanini (mstari 30-32)? “Kwakuwa _____ yangu _____ wako _____, ambao _____ wako.”
_____
8. Maria na
Yusufu walifanya nini kwa maneno ya Semeoni kwa juu ya Yesu (mstari 33)?
_____
_____

9.

Kisha

Semeoni aliondoka baada ya kuwapa baraka. Maneno yake ya mwisho kwa Maria ni yapi (verses 34-35)? “Mtoto huyu

_____.”

FUNDISHO:

Ni nini kilikuwa kikiendelea moyoni mwa Maria na Yusufu baada ya kukutana na mtu huyu ambaye inawezekana walikua hawajakutana naye kabla? Simeoni alimtambua Yesu kwakuwa alikuwa ni waokovu kwa watu wote na kisha anasema maneno ya mazito. Anasema kuwa Yesu, Masihi, ni kwaajili ya Wamataifa na Wayahudi. Wayahudi waliamini kuwa Masihi angekuja kama Mwokozi wao. Hebu tutumie muda kutumia maneno ya rejea kwa ufahamu zaidi.

Kuna uwezekano wa mstari wa rejea kwa neno Israeli katika mstari wa, 32. Nabii Isaya anaongea nini juu Wamataifa katiak Isaya 42:6b-7? “...na

- _____ Kwa _____
- _____ kwa _____
- _____ kwa _____

- _____ tena maneno ya Isaya, katika Isaya 49:6 yalikuwa yanajuisha Wayahudi na Wamataifa. Nabii anasema nini? “.... Pia nitakufanya _____ kwaajili ya _____, ili ulete _____ kwa miisho ya dunia (Isaya 49:6).

- _____ Katika rejea ya Agano Jipya Matendo 13:47-48 tunaona utimilifu wa unabii wa Semeoni maneno yaliyosemwa Hekaruni kwa Maria na Yusufu. What mwitikio wa mataifa ni ni kwa maneno haya?

_____

- Pia alisema maneno ambayo yalikuwa ni magumu kwa Maria na Yusufu kuyasikia. Alisema kuwa kila mtu atataka kujua huyu Yesu ni nani. Yesu angesema
  - Yeye na Baba yake _____ (Yohana 10:30)
  - angesababis ha _____ (Mathayo 10:34-39)
  - Angekuwa _____ (Mathayo 26:59)
  - Alikuwa _____ (Mathayo 26:63-64)
  - Angekuwa _____ (John 10:33)
  - Angekua jiwe la kujikwaa na kusababisha wengi kuanguka lakini angeinua wale ambao walikuwa wamekufa (kiroho) akitoa uzima na wokovu (Waefeso 2:1).
- Mwisho Semeoni anamwambia nini Maria mwishoni Luka 2:35?
_____
_____

Hatuna la kusaidia bali kushangaa kile ambacho mama alifikiri kingempata mtoto wake. Tunaporejea nyuma katika Luka 2:19 tunaweza kujiuliza kama hayu yalikuwa ni kati ya mambo ambayo Maria aliyaweka moyoni mwake.

MATUMIZI:

1. Simeoni aliyosema juu ya Yesu yalikuwa kweli. Ninaamini kuwa Mtoto huyu ni nani? Je ninakubaliana na Simeoni na mababii kuwa alikuwa ni Wokovu wa Mungu kwa watu wote? Ninakubali kuwa ni wokovu kwa wote Wayahusi na wasio Wayahudi? Na zaidi ninamwamini kuwa *Mwokozi wangu*? Mtu akiniuliza kuwa Mtoto Yesu ana maana gani kwangu nitajibuje?
_____
2. Simeoni alimuona na kumtambua kwasababu alikuwa taya amefunuliwa na Rohao Mtakatifu. Roho anakufunulia nini anapokupeleka kumwalia kwa karibu Mtoto Yesu ?
_____

SOMO LA PILI ~ Sehemu ya 5

KAZI YA KUFANYA:

Soma Luka 2:36-40.

- Ni
muhusika gani mpya?
- Tunajifunza
nini kuhusu yeye?
- Alisema
nini alipokutana na Yesu?

ZOEZI:

1. Luka
onyesha mwanamke huyu ni nani. Jina lake ni _____.
Jina la baba yake ni _____ na anatoka katika ukoo
wa _____ (mstari 36)
2. Luka pia
anatuambia juu yake.
  - a. Alifanya
nini (mstari 36)? _____
  - b. Alikuwa
mwanamke mzee aliyekuwa ameolewa _____ miaka
  - c. alikuwa
alikuwa mjane na sasa alikuwa na takribani _____ miaka
  - d. kwa sasa
hatoki hekaruni (mstari 37).
    - i. Ni
_____ usiku na mchana

ii. _____ na _____ She also

3. _____ Ana alikuwa Nabii mwanamke aliyeishi hekaruni akiomba, akifunga na kuomba alimjia Maria, Yusufu, na Mtoto pia (mstari 38). “akiwajia anaongea pia kama Simeoni, aliongezwa na Roho kuja na alimtambua Mtoto. Alifanya nini alipomuona?

a. _____

b. _____

FUNDISHO:

Anna, pia, alikuwa akisubiri muda mrefu ukombozi wa Yerusalemu. Kipindi cha katikati mwa maagano, miaka kati ya Waisraeli kutoka Babeli utumwani pamoja na Nehemia na kipindi ambapo Yesu alizaliwa, ilikuwa kipindi cha kujipanga kwa kwa Israeli. Walikuwa chini ya mateso na unyanyasaji wa Warumi. Walikuwa na mizigo ya kodi. Walikuwa wakigandamizwa. Sawa na mabau zao waliokuwa kupindi fulani chini ya utumwa wa Wamisri, sassa Waisraeli walikuwa chini ya tawala tofauti, Warumi na waliomba kukombolewa. Anna alitambua na kufahamu hili hitaji la kukombolewa kwa Yerusalemu. Linalo furahisha ni kwamba ni alitambua kuwa mkombozi wa Israeli alikuwa ni huyu Mtoto.

Wakati huohuo Yerusalemu ikitaka mkombozi, watu wa Israeli walikuwa wakisubiri wakitazamia Masihi, Aliyepakwa Mafuta, ambaye angekuja kama mfalme na ukombozi wa kijeshi ili kuwakomboa kutoka mateso. Bila shaka na Anna alikuwa akisubiri Masihi, lakini alitambua Masihi, Mpakwa mafuta, kuwa Mwokozi. Maria na Yusufu wamemleta Yesu Hekaruni. Amepewa jina Yesu (Luka 2:21), kwasababu Yusufu alielekezwa na Malaika (Mathayo 1:21) kwamba angeokoa watu wake toka dhambini. Kama Nabii mwanamke aligundua Yesu alikua nani na akamshukuru Mungu (matari 38). Alichofanya baadae kinashangaza kweli. Tunaambiwa kuwa aliongea juu ya Motot kwawa wote... Aana aliona ndani ya mtoto zawadi ya Mungu kwa ulimwengu, mtoto aliyekuja kukomboa ulimwengu kutoka utumwa wa kirioho, kukosa matumaini na kukata tama na angetoa amani kwa na matumaini mioyoni mwao waliyoingojea.

REFLECTION:

Fikiria Yusufu na Maria. Watakuwa wanafikiria nini sasa? Watu ambao walikuwa hawajakutana nao wanamtambua mtoto. Simeoni na Anna walimtambua kuwa Yeye Alikuwa ni Nani na walikuwa wakithibitisha yale malaika aliyowaambia. Watakuwa alishangaa ni kwa vipi watu hawa walimtambua. Lakini Baba Alitaka kila mtu amfahamu. Kwahiyo tunaambiwa kuwa Ana aliongea juu ya Mtoto kwaajili ya wote. Kama Baba yake anataka wote wamjue, Anna alitaka kusaidia ulimwengu uokolewe katika yeye. Tunapotafakari jinsi alivyoitikia baada ya

kuomwona Yesu, inatusaidia kutafakari jinsi ya tunavyitikia katika kumuona Yesu na jinsi tuvyomtambua maishani mwetu.

MASWALI YA MATUMIZI:

Ninaitikiaje katika ukweli wa kumuna Yesu akiwa katika nguo za kitoto akiwa amelazwa horini?

Ninaitikiaje sasa kwamba nimemuona Yesu ambaye Baba ametoa kwaajii ya wokovu wa watu nikiwamo na mimi?

Je ninakwenda kuitikia katika kumpokea Mtoto sawa na Anna alivyofanya? Ni aki na nani ninao kwenda kuogea nao kuhusu mtoto? Ninakwenda kuwaambia nini?

ZOEZI:

1. Yusufu na
Maria walikuwa wametimiliza matakwa ya sheria ilivyotaka (matari wa 39). Walirudi
_____ na mji wao wa _____
2. Tunaambiw
a nini kuhusu Yesu katika mstari wa 40?
  - a. Mtoto
_____ na _____
  - b. Alikuwa
_____
  - c. Na
_____

KUTAFAKARI:

- Tunajifunza
kuwa Yesu alikua kama mtu. Kimwili alikuwa na nguvu.

- Pia
tunajifunza kuwa Alikuwa amejawa na hekima. Alikua kiakili. Alimdhahirisha Baba yeke na kuwaheshimju wazi wake wanadamu. Aliongezeka ufahamju wake, hekima, ma akili. Methari 1:7 inasema, “kummcha Bwana ni chanzo cha maarifa bali wapumbavu hudharau hekima na adabu.”

- Na
tunajifunza kuwa hekima ya Mungu ilikuwa juu yake. Roho yake iliimarika Alikua katika uhusiano wake na Mungu wake.

- Yesu alikua katika udhaifu. Badala ya maandiko kutumia maneno kama nguvu na aliyekamili. Neema ya Mungu na upendeleo ulikuwa juu yake. Alitunza mwili wake, mawazo, na roho.

MATUMIZI:

Ni jambo gani labda ambalo sikutunza mwili wangu, mawazo, na roho ili nikue niwe na nguvu pia, ili nikuwa katika tabia na kujazwa na neema na upendo wa Mungu Baba?

- Mwili :

- Mawazo :

- Roho :

Wazazi wanataka yaliyomema kwa watoto wao na mababu pua wanataka mema kwa wajukuu. Ni kwa namna gani ya kutunza sehemu hizi tatu za maisha ya watoto kwa kufuata athari ya mazingira?

- Mwili :

- Mawazo :

- Roho :

Shangazi,wajomba, na marafiki pia wana nafasi katika maisha ya watoto. Inaweza kuwa njia gani ya mazingira yanayoathiri katika kuwatunza, kuwatia moyo kukua kwa nguvu kama watoto wa Mungu?

- Mwili:

• _____ mawazo:

• _____ roho :

_____

SALA:

Inua mbele za Bwana baadhi ya maeneo ya muhimu katika maisha yako amabayo ungetaka ayaimarishe na kujaza ili uweze kuwadhihiria walio karibu na wewe kuwa neema ya Mungu iko juu yako.

_____
_____
_____

Inua juu maisha ya watoto unaowafahamufahamu ili pia waonyeshe neema ya Mungu katika maisha yao wanapokua katika nguvu za kimwili, kiroho, nafsi na roho..

_____
_____
_____

SOMO LA 3 ~Sehemu ya 1

UTANGULIZI:

Habari ya mwisho ya utoto wa Yesu iliyoandikwa katika maandiko imeelezwa katika mwisho wa Luka 2. Tunaweza kujiuliza ni kwanini habari za kukua kwake na kuwa mwanamume hazikuandikwa. Ingingekuwa vizuri kusikia maisha yake makamilifu akiwa kijana! Alifananya chaguo gani? Ni akin a nani aliowaiga katika maisha yake? Je muda wote aliwatii wazazi wake au kuna wakati alifanya kinyume nao na mamlaka juu yake? Yote tunayojua juu ya Yesu kuanzia mstari wa 40 ni kwamba _____ na akuwa _____ wa _____ alikuw juu yake.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Luka 2:41-52.

- Kwanini familia yake ilikwenda Yerusalamu?
- Kulitokea nini walipokuwa kule?
- Habari hii inakupaje changamoto?

ZOEZI:

1. Kufuatana na mstari wa 41 ni wapi wazazi wa Yesu walikwenda kila mwaka?

Matukio yalikuwa ni yapi?

---

kumbuka: Sheria iliagiza kuwa kila mwaka mtu mwanaamume aliye mtu mzima alipaswa kuhudhuria skukuu tatu—skukuu ya Pentekoste, Pasaka na sikukuu ya Hema ya kukutania. Inawezekana kuwa hii ilikuwa ni siku ya kwanza ya Yesu kufuatana na wazazi wake. Yesu alikuwa na umri gani wakati habari hii ilipotokea (mstari 42)?

---

2. Kulitokea
nini baada ya sherehe kumalizika (mstari 43)?

---

3. Kwahiyo
Maria na Yusufu walikwenda Nazareti. Walifikiri kuwa Yesu alikuwa nani (mstari 44a)?

---

4. Walikuwa
wamekwenda umbali gani walipogundua kuwa hawako pamoja naye?

---

5. Walimtafuta
wapi (mstari 44b)?

---

6. Walifanya
nini walipomkosa (mstari 45)?

---

7. Walichukua
muda gani kumpata (mstari 46)?

---

8. Walimpata
wapi?

---

9. Alikuwa
pamoja na nani?

---

10. Alikuwa
akifanya nini?

---

11. Walikuwa
na itikio gani waliomsikiliza (mstari 47)?
_____
_____
12. Maria na
Yusufu baada ya kumpata walifanya nini (mstari 48a)?
_____
13. Maoni ya
mama yake yalikuwa nini (mstari 48b)?
a. Swali :
_____
b. Kweli :
_____
14. Jibu la Yesu
lilikuwa nini (verse 49)?
a. Swali:
_____
b. Swali:
_____
15. Kisha Luka
anasemaje katika mstari wa 50?
_____
_____
16. Yesu alirudi
Nazareth pamoja na Maria na Yusufu. Ni nini hasa kilichosemwa juu yake alipokuwa
kijana (mstari 51)?
_____
17. Kwa mara
nyingine Luka anatupatia dirieha katiak moyo na mawazo ya Maria. Tunaambiwa nini?
_____
_____

18. Na
tunaambiwa nini zaidi juu ya Yesu (mstari 52)?
- a. Aliongezeka
katika _____ na katika _____
- b. Alikua
katika _____ pamoja _____ na _____

SOMO LA TATU ~ Sehemu ya 2

KUTAFAKARI:

- Andika mawzo yako kuhusu habari hii.
_____
- Ungechukua hatua gani kuhusu kutoonekana kwa Yesu?
_____
- Unafikiri ungelichukuaje?
_____
- Unafikiri ungeitikiaje kwa maneno ya Yesu:
  - Kwanini kunitafuta?
Itikio lako: _____
  - Hamkujua kuwa ilinipasa kuwa nyumbani mwa baba yangu?
Jibu lako: _____
- Yesu anauliza: kwanini mlikuwa mkinitafuta? Inaonekana hakusituka kuwa Maria na Yusufu hawakujua mahali ambako wangempata? Ni kitu gani ambacho tayari Yesu alikuwa amechukua kama kujifanya?
_____
- Kila mmoja alishangaa ufaham wake na majibu yake (mstari 47). Yesu alikutwa amakaa katikati ya waalimu, akiwasikiliza na kuwauliza maswali. Usingetaka kuwa kule pamoja nao? Hushangai ni mada gani ilikuwa ikizungumziwa?
- Tunaambiwa kuwa Yesu alikuwa na ufahamu huo. Fikiria hii ni miaka 12 akiwa ameketi kati ya Watheologia, madaktari na maprofesa, akiwasikiliza na kuwauliza maswali. Kwavyovyote Maria na Yusufu walikuwa wamemfundisha maandiko. Alifahamu sheria. Alijua mila, desturi na mapokeo ya Kiyahudi. Yesu alikuwa nyumbani kwenye nyumba ya baba yake!

- Katika zaidi ya 50 tunaambiwa kuwa wazazi wake hawakufahamu Yesu aliyokuwa akiwaambia, “Hamkufahamu kuwa inanipasa kukaa nyumbani mwa Baba yangu.” Bila shaka wazazi wake walipata nafuu kuwa amepatikana. Lakini alimaanisha nini aliposema kuwa ilimpasa kuwa nyumbani mwa baba yake? pasipokujiuliza maswali, kukua kwa Yesu kulikua kumefikia kiwango fulani lakini Yusufu na Maria wasingeelewa maana ya maneno hayo. Kwa umri wa miaka 12, ukuaji wa Yesu atakuwa ulikuwa mzuri. Katika umri huo wa miaka 12 Alichukua umiliki wa maisha yake ya kiroho. Alichagua kulishwa Hekaruni. Alichagua kukua katika uelewa wa maandiko kwa maana ya kuuliza maswali na kujadili masuala ya dini na imani.

MASWALI YA MATUMIZI:

Ni kwa kiwango gani ninachukua wajibu wa kukua kwangu kiroho na ustawi. Ninachukua juhudi gani katika kujifunza Biblia ili niweze kukua katika ufahamu wa Mungu wangu wa mbinguni na kukua katika uhusiano na Yeye na Mwana wake?

1. Ninatia
juhudi gani katika kushirikiana na wengine katika ibada na kutoa shukrani kwa Baba yetu aliye mbinguni?
2. Ni aki nani
wanaonisaidia katika kukua katika uhusiano wangu na Mungu wangu wa Mbinguni na Mwana wake?

KUKARIRI:

Tunaambiwa kuwa Yesu alikua katika kumpendeza Mungu ana wanadamu. Methali 3:1-4 tuongoze ili na sisi tuweze kukua katika kumpendeza Mungu na wanadamu. Sulemani anasema maneno haya:

“Mwanangu usisahau _____ bali _____ “

Soma maneno ya mistari hiyo yote kwa furaha na kuyaweka moyoni mwako, ili uweze kupata upendeleo na jina jema. Yaandike kwenye kadi yako na uyakariri. .

SALA:

Ee Yesu, Unajua kuwa unataka kushughulika na mambo ya Baba yako. Ulishika neno ambalo lilikupa hekama na ukomavu. Niwezeshe ili nijifunze na nisisahau mafundisho katika Neno lako. Nipatie sifa ya kimungu ya uaminifu na upendo, ili watu wengine wakutambue unayeishi ndani yangu ili wakupe sifa.

LESSON THREE ~Part 3

FUNDISHO:

Biblia imejaa simulizi nyingi kuhusu Yesu. Tunajifunza juu ya maeneo aliyotembelea, watu aliokutana nao, hadithi alizosimulia, na miujiza aliyotenda. Tunajifunza kuwa alifundisha makutano na kuwafundisha maana faidia ya kumfuata (Mathayo 5-7). Aliponya wagonjwa (Mathayo 8:1-8) na aliwabariki watoto wadogo waliokuja kwake (Luka 18:15-17). Aliwalaumu wale waliofikiri kuwa ni bora kuliko wengine (Mathayo 23), aliwafukuza mapepo (Mathayo 8:28-34) na hata kufufua wafu (Yohana 11:38-44). Tunajifunza pia kuwa alikaa peke yake katika maombi (Mark 1:35), alijitenga na makutana na kukaa na mitume wake (Marko 4:9-11), na alijifunua kipekee kwa wale waliokuwa kribua sana naye (Mathayo 17:1-8).

Hatujui clabu au chama chochote alichojiunga nacho au au kikundi chochote kingine katika nchi yake. Hatujui chakula alichopendelea zaidi, wala anwani ya nyumbani kwake. Hatujui majukumu ya kufamiia aliyokuwa akishughurika nayo au kama alikwenda shule na kwa kiwango gani. Hayo yote tuliyotaja hayakuwa mbo ya muhimu kwa waandihi wa Injili. Yesu hakuwa na waandishi wa habri waliomfualia nyuma kwa kamera na vipaza sauti. Alikuw na maisha ya kimaskini na uhitaji sawa na wafuasi wake walio wengi. Hakula kwenye hotel za gaharama, bali alipendele akula chakula chake kwa watoza ushuru na wenye dhambi wengine. Aliwapinga mafarisayo waliotoa mali nying na kusifu maskini mjane aliyetoa senti mbil. Aliishi maisha yanayofanana na mazingira alimoishi nyakati zake. Aliwapinga wenye kiburi na kuwainua wanyonge na wanaoteswa na kuonewa.

Inabidi tufahamu kuwa huduma ya Yesu ya wazi haikuanza na kuwaita mitume. Kabla ya Yesu kuita mitume (Mathayo 4:18-22) tunajifunza katika Mathayo 3 na 4 habari ya kubatizwa kwake na Yohana (Mathayo 3:13-17) na siku arobaini usiku na mchana alikuwa jangwani akijaribiwa (Mathayo 4:1-11). Kwa nyongeza Mt. Luka anatwambia kuwa baada ya kukutana na Shetani jangwani kuwa alirudi Galialya ambako alifundisha katika Sinagogi. Katika Sinagogi Nazareti Alijitangaza kuwa alikuwa ni ndiye Mpakwa Mafuta, aliyepakwa mafuta kuhubiri Habari Njema, kufungua waliofungwa, na kutangaza mwaka wa Bwana uliokubalika. (Luke 4:14-19; Isaiah 61:1-2). Kisha tunakuja kwa habari ya Yesu kuwaita mitume wake ambao wangetengeneza uongozi wa Kanisa la Kikristo.

UTANGULIZI:

Wafuasi wake walikuwa ni kundi lenye tabia za kufurahisha. Walitoka katika mazingira tofauti ya maisha. Mapema katika huduma yake aliwachagua watu kumi na wawili akawaita mitume. Tutaona tofauti za aina mbili katika Mathayo na uangalie wakati Yesu akiwaita.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Mathayo 4:18-22.

- Watu hawa walikuwa ni aki na nani?
- Aliwapata wapi?
- Kwanini alitaka waendeleo kufuatana naye?

ZOEZI:

1. Yesu alikuwa wapi (mstari 18)?
_____
2. Akunwona nani?
_____ na _____
3. Hawa watu wawili walikuwa na uhusiano gani?
_____
4. Walikuwa wakifanya nini ?
_____
- Kazi yao ilikuwa ni nini?
_____
5. Yesu alisema nini (mstari 19)?
_____
_____

6. Walijibu
nini (mstari 20)?
_____
7. Yesu
aliendelea na safari yake kandokando ya Bahari ya Galilaya. Alimwona nani baadae
(mstari 21)?
_____ na _____
8. Hawa watu
wawili walikuwa na uhusiano gani?
_____
9. Jina la baba
yao alikuwa nani?
_____
10. Hawa watu
walikuwa wakifanya nini na baba yao?
_____
11. Tunaambiw
a kuwa Yesu alifanya nini?
_____
12. wawliitikiaa
je (mstari 22)?
_____
_____

KUTAFAKARI:

Yesu yuko tayari kuanza huduma yake. Ni mawazo gani yanayokujia unapotafakari habari hii?

- Anafanya
jambo gani kwanza?
_____

- Kama
ungekuwa unaanza kama Yesu, nani ungetaka awe nawe? Baadhi ya sifa za watu hao
zingekuwa zipi?

- Yesu
alimchangua nani?
- Mwaliko
wake ulikuwa nini?
- Ahadi yake
ilikuwa ni nini?
- Wavuvi
wazoefu wanapoongea, kila mmoja husikiliza. Mzoefu huonyesha mfano, hupendekeza chambo cha kutumia, na huwaelekeza wavuvi wengine maeneo mazuri ya kuvua. Wanaomfuata hujifunza mbinu nzuri za kuvua. Mwisho samaki wanakamatwa na kuletwa kwenye mtumbwi!
- Yesu alijua lugha za watu hawa anne. Petro na Andrea walikuwa *wakitupa* nyavu zao. Yakobo na Yohana walikuwa *wakiandaa* nyavu zao. Wavuvi hufanya hivyo
- Uvuvi
ilikuwa ni kazi yao. Yesu alikuwa akiwaita kwaajili ya jambo jingine na jipya. Alikuwa akiwaita kujiunga naye katika kazi yake, au huduma, ya uvuvi wa watu. Yesu hakuwaita tu kujiunga naye bali aliwaahidi kuwa kama wangemfuata angewafanya wavuvi wa watu. Wote wane waliitikia wito wa Yesu bila kuchelewa. Kumbuka, mvuvi asingeondoka kwenda kuvua mpaka anapoahidiwa kuwa atakamata samata.
- Hawa watu walijua jinsi ya kuandaa nyavu zao na kutega samaki. Yesu alikuwa anakwenda kuwafundisha jinsi ya kuandaa nyavu kwaajili ya kukamata watu. Angefanyaje hivyo? Tafakiri kidogo juu ya mwaliko wake: Njoo, nifuate. Mwaliko wake ulikuwa ni kuja na kuwa katika mahusiano na Yeye. Njoo, Petro, Andrea, Yakobo, na Yohana! Njoo mnifuate. Hebu tuzoeane. Hebu tuwe marafiki. Hebu tusugwane, tukae pamoja, tule na kuwa na ushirika pamoja. Tunapofanya hivyo, nitawafanya wavuvi wa watu. Mtakaponielewa, kuwa na muda wa kutosha nami, na kiukweli kunifuata mkaona ninayofanya na kusema, mtakuwa wavuvi pamoja nami. Nitawafundisha na mtajua jinsi inavyofanyika. Mtakuwa wazoefu wa wavuvi wa watu na wengine watapenda kujifunza kutoka kwenu
- Wakati huo Yesu alikuwa hajawa maarufu. Alikuwa amehubiri kidogo tu Kaperinaumu (mstari 13) alikuwa bado kujijengea jina. Tunachosoma katika Mathayo ni kwamba Yesu alikuwa ameanza kuhubiri. Usisahau kuwa wakati huu Habari Njema zilienezwa kwa maneno kipindi hiki. Hakukuwa na kipaza sauti au vinanda vya siku hizi ambavyo vimekuwa kama vinyago vya aina fulani siku hizi kwa baadhi ya watu na makundi. Hatuwezi

kusaidia chochote bali kushangaa kuwa ni kitu gani kilimfanya Yesu avute wengi wakati huu. Kwanini hawa wavuvi walifanya haraka kuacha nuavu zao na kumfuata Yesu?

MATUMIZI:

1. Kama Yesu
angepita kwangu na kuniita tu kwa urahisi , ningeitikiaje?

---

2. Kama Yesu
angeniahidi kuwa kama ningemfuata angenifanya kuwa mvuvi wa watu, ningejibuje?

---

3. Yesu
amenitaka niwe rafiki yake na amenipa maelekezo yote ya kufuata. Itikio langu ni nin?

SOMO LA TATU ~ Sehemu ya 4

UTANGULIZI:

Hii habari inayofuata imesimuliwa na Mathayo mwandishi wa Inijili. Anaelezea habari zake mwenyewe wakati Yesu alipomwita ili amfuata. Siyo habari ndefu bali inatuletea muhusika mpya ambaye pia atamfuata Yesu katika huduma yake, siku zote akitoa changamoto kwa aliyoyafanya na kukana vile alivyosema kuwa yeye ni nani. Watu hawa, Mafarisayo, walikuwa ni walimu wa Sheria. Walitaka Yesu aseme kama alikuwa anakwenda kutii sheria au hapan. Maswali yao yaliweka wazi kiburi chao cha kifarisayo: Utashika na kutunza sheria kama sisi tunavyofanya?

KAZI YA KUFANYA:

Somoa Mathayo 9:9-13.

- Ni nani alikuwa mtoza ushuru?
- Mwaliko wake kwa Yesu ulikuwa ni nini?
- Kulijitokeza hali gani?

ZOEZI:

1. Yesu alikuwa akienda katika safari zake na kufanya alichokiona (mstari 9)?

---

kumbuka: habari hii imeandikwa pia katika Marko 2 na Luka 5. Ina la mtu anaitwa Lawi. Majina mawili yalikuwa ni kawaida kwa Wayahudi. Kwamfano Petre aliitwa pia Simoni. Mtume mwingine aliitwa Thomasi na pia Didamas na Paulo aliitwa Sauli. Kwa kupokea jina jipya mtu anakuwa chini ya mtu anayempa jina jipya. Inawezekana Lawi ni jina la zamani na baada ya kufuatwa Mathayo baada ya kumfuata Yesu.

Yesu anamkuta wapi (mstari 9)?

---

2. Mathayo
alikuwa mtoza ushuru. Mtoza ushuru alionekana kwa wananchi wenzake kama masaliti kwasababu walikuwa Wayahudi waliokusanya ushuru kwaajiliya serikali ya Warumi. Walikuwa na sifa ya kuwadanganya watu kwa kuwatoza ushuru zaidi ya waliyostahili. Yesu anamwambia nini?

---

3. Matahayo
anaitikiaje? _____

4. Yesu
anamwalika Mathayo kumfuata. Inaonekana Mathayo alimpa mwaliko gani Yesu (mstari 10)?

---

5. Ni aki na
nani walikwena kupata chakula kwa Mathayo na Yesu?

a. _____

_____

b. _____

_____

c. _____

_____

d. _____

_____

6. Mafarisayo
walitazama waliokusanyika na kula chakula na Yesu (mstari 11). Wanamwuliza nini Yesu' wanafunzi?

---

7. Ni nani
aliyewasikia wakiuliza swali hili (mstari 12)? _____ alijibuje?

“Siyo _____ wanaohitaji _____, bali
_____. Lakini nenda mjofunze _____: ‘ninataka

_____ , siyo _____.' Kwasababu
sikuja _____, bali
_____.'”

KUTAFAKARI:

Habari hii ina mambo mengi ya changamoto yanayoendelea:

- Kati ya
Yesu na Mathayo
- Kati ya
Mathayo na marafiki zake
- Kati ya
mafarisayo na wanafunzi
- Kati ya
mafarisayo na Yesu

1. Hebu
kwanza tutazame uhusiano kati ya Mathayo na Yesu. Hapa anakuja Yesu, Mwana wa Mungu, mtakatifu na safi akitembea kandokando ya bahari Mathayo mtoza ushuru, mdhurumaji, tatizo la jamii, mmoja wa aliyekataliwa na kutengwa na Israeli. Yesu anamsogelea Mathayo. Mtakatifu anamsogelea mwenye dhambi. Si kwamba Yesu anasogelea tu bali anamkaribisha ili awe na uhusiano naye. Huu haukuwa wito wa kawaida ambao Yesu alimwita Mathayo, bali wito wa kuwa mfuasi wake, mtume, mmoja wa watu wake Walioteuliwa, mitume yaani waliojitoa. Kwanini kati ya watu wote Yesu anamchagua yeye? Unadhani Mathayo hakujiuliza swali hilo siku zote: Kwanini mimi? Niliishi maisha ya udanganyifu. Nilikuwa sifanyi jema kwaajili ya mtu isipokuwa kwaajili yangu binafsi. Nilitumia wengine kujinufaisha mwenyewe, na Yesu amenikaribisha kumfuata.

2. **Swali:**
tunajifunza nini kutoa kwa Yesu?
-

3. Sasa
Mathayo amelikwa kumfuata Yesu, ni jambo gani linalofuata tunaloona akifanya?

Anaalika Yesu na wanafunzi wake kwajili ya chakula. Hakuwaalika wao tu, bali na marafiki zake walikuja kula pamoja nao. Marafiki hawa ni aki na nani? Hii ni ajabu kusikia kuwa marafiki zake ni watoza ushuru na “wenye dhambi”? huwezi kufikiri kuwa mtu aliyekutana na Yesu angebadili marafiki na kunyoosha maisha yeke? Kwa Mathayo haikuwa hivyo! Ulimwengu wake ulikuwa hamzunguki tena bali alikuwa na mwelekeo mpya na mtazamo huo ulikuwa ni Yesu. Mathayo alitaka marafiki zake, watoza ushuru na wenye dhambi kukutana na rafiki yake. Alitaka no wakutane na Yesu, ambaye hakumkataa, aliyemwita katika mahusiano. Bilashaka na watoza ushuru wenzake waliishi maisha ya kukataliwa na upweke. Kwavyovyote wenyedhambi walihesabiwa kama waliolaaniwa na kuchukiwa na wenye nafasi katika jamii na kama watu wasio raia. Kwa ghafla Mathayo alitambua neema ya Mungu katika maisha yake na alitaka maisha kama hayo kwa marafiki zake.

4.

Swali: tunajifunza nini kuhusu nafasi ya Yesu katika maisha ya Mathayo?

Wafuasi wa kifarisayo walimchagua nani? Hawawezi kubeba ukweli kuwa Yesu anaweza kula na kushirikiana na watoza ushuru na “wenye dhambi.” Kwhiyo wanawauliza nini wanafunzi?

Neno “kwanini” ni neno la hatari kwasababu linaweza kufanya wengine kujikwaa. Kwanini huuliza maneno na matendo yetu. Kwanini hutufanya kujihesabia haki. Kwanini husema kuwa tuna majibu mazuri ya maswali au tuna gharama ya kulipa. Neno kwanini ni neno la kushambulia. “kwanini mwalimu wako...” ,mafarisayo walikuwa waalimu wa sheria na walijiona bora kuliko mtu yoyote. Kama wanafunzi wangukuwa mafarisayo wasingekula na hawa watu. Mashitaka ya Mafarisayo yalikuwa kwaajili ya kuwa kinyume na Yesu. Alikuwa hajitengi na wale ambao walikuwa ni machukizo na wavunjaji wa Sheria. Wanafunzi walijibuje malalamiko hayo ? Walifanya hivyo?

Swali: Tunajifunza nini kuhusu athari ya Bwana Yesu kwa mafarisayo?

Inafurahisha kuona kuwa wanafunzi hawakusema lolote. Kweli walipewa nafasi kuitikia. Yesu alisikia swali lililoulizwa na mafarisayo akasema, “Si wenye afya wanaohitaji daktari bari wagonjwa.” Yesu alikuwa anasema nini ? daktari alikuwa nani? Wagonjwa walikuwa aki nani? Aliyetambua kuwa Yesu ni daktari, daktari, aliwapa msaada kwa hali yao ya dhambi? Bila shaka Mafarisayo wangukubali kwamba watoza ushuru na wenye dhambi walihitaji msaada na tiba. Lakini pia wangukubali kuwa wangeepukwa hadi hapo ambapo wangepona. Yesu aliwatupilia mbali Mafarisayo akiwaambia kuja kupokea rehema ambayo Mungu anatoa kwa rehema na sadaka ambayo Mafarisayo watoayo katika kutunza sheria. Pigo la mwisho kwa Mafarisayo ilikuwa ni kuwaambia sababu yake ya kuja: Sikuja kutafuta wenye haki, bali wenye dhambi. Ni nani waliojifikiria kuwa ni wenye haki? Ni nani ambayo Yesu aliwaona kuwa ni wenye dhambi?

Swali: Yesu alikuwa wakili kwa Mathayo, watoza ushuru, wenye dhambi na wanafunzi. Wapinzani wake walikua waki na nani?

SOMO LA TATU ~ Sehemu ya 5

UTANGULIZI:

Habari yetu juu ya Mathayo haikuisha kabisa. Tunajua *ukweli* wa habari na tumetafakari juu ya *mafundisho* ya simulizi lakini bado hatujafanya *matumizi* ya habari katika maisha yetu. Tunajifunza nini kutoka wawili Mathayo na Yesu ambayo ilifanya uhusiano wa maisha yao miaka mingi iliyopita, ambayo yana maana katika maisha yetu ya sasa?

MARUDIO YA KUKARIRI:

Badala ya kujifunza kifungu kipya kwaajili ya kukariri somo hili, chukua muda wa kuchukua kadi yako ambayo umeandika mistari mbalimbali tangu tulipoanza kujifunza mfuatano wa vifungu vya Biblia. Angalia kifungu cha hivi karibuni ambacho kinaweza kutupa uelewa wa kwanini Yesu, Mwana wa Mungu, alifanyika mtu na kuchagua kuishi kati yetu. Katika habari ya Mathayo 1:21, na Luka 19:10. Kama huna mistari hii katika kadi, hakikisha unaiandika na kuiongeza kwenye maktaba yako ya kumbukumbu. Kisha kumbuka swali hili: Kufuatana na mistari hii kwanini Yesu alikuja?

MATUMIZI:

1. Unadhani ni
kwanini Mathayo alitaka kujumiisha habari zake (9:9-13) kwenye Injili hii?

---

2. Habari hii ni
muhimu kwasababu inatoa mambo ya rejea kwetu na wale wanaosikiliza habari zetu. Una habari ya kuelezea. Una mambo muhimu ya kukairi katika maisha yako nay ale yanayoshika mambo muhimu kwaajili yako. Basi kumbuka wakati kama huo:

Ni jambo gani moja lililofanya ukumbuke wakati huo?

---

3. Una wakati
wa kukumbuka pamoja na Yesu? Uko wapi sasa katika safari yako ay kiroho? Ni watu gani na hali gani vilivyo kufanya uwe hapo ulipo?
-

4. Labda wewe
ni kama Mathayo na baadhi ya rafiki zake waliokutana na Yesu kaea mara ya kwanza. Mawazo yako ni nini kwa mtu huyu anayeitwa Mwana wa Mungu? Mnafahamiana? Unafikiri ni kwanini Mathayo aliguswa sana kuelezea habari zake na kukutambulisha kwa Yesu? Anajua nini ambacho anataka nawe pia ujue?
-

FUNDISHO:

Tumesoma juu ya watu watano ambao walikaribishwa na Yesu ili wamfuate—Andrea na Petro, Yakobo na Yohana, na sasa Mathayo. Katika Mathayo 10:2-4 tunajifunza juu ya majina kumi na wawili walioitwa mitume. Majina yao ni yapi?

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Tayari kwa kuorodhesha mitume tunajifunza mambo machache juu ya watu hawa. Kwa nyongeza katika majina yao, ni mambo gani mengine tunayoambiwa?

Hakuna tulikoambiwa kuwa watu hawa walikuwa wa kipekee. Chukua muda uangalie mbele katika Matendo 4:13. Ni mambo yapi matatu ambayo wengine waliona kuhusu watu hawa?

1. _____
_____
2. _____
_____
3. _____
_____

ZOEZI:

1. Tunaambiw
a kuwa kumfuata Yesu kunahusisha mambo mengi ambayo hayawezi kuonekana katika
mtazamo wa kwanza. Tunaambiwa kuwa kumfuata Yesu kunagharimu soma Luka 9:23?
Andika mstari 23:

---

2. Yesu sasa
anazungumza juu ya kuubeba msalaba na kumfuata. Msalaba? Hakuna aliyetaja
masalaba kabla. Sasa anazunguza juu ya msalaba *wangu*. Ni msalaba gani ninapaswa
kubeba kufuatana na mstari huu?

---

3. Yesu
anaongelea juu ya kujikana nafsi kama msalaba. Kujikana nafsi ina maana ya kumweka
Mungu mbele. Sote tuna dhamira za “mimo kwanza” katika maisha. Maisha
yanaonekanaje tunapojika, kuchukua misalaba yetu, na kumfuata? Tunajua kutoka
Wafilipi 2 that kuwa Yesu alijikana.
mistari 7- 8 inatwambia kuwa Yeye _____Mwenyewe
_____ na _____
_____,!

MATUMIZI:

Kujikana ni kumkaribisha Bwana kuwa mtawala katika maisha yetu. Ni Yeye tunayepaswa
kumkabidhi matakwa yetu. Hatupaswi kusisitiza njia zetuwenyewe na kulazimisha mambo
ambayo hatuwezi kupata. Hatupaswi tena kuishi kwa kujiongoza wenyewe na muda wetu
wenyewe, nafasi zetu,mali zetu na kila kitu tulichonacho, bali tunafahamu kuwa muda wetu,
nyumba zetu, furaha yetu, pesa zetu ni mambo ambayo ametupatia ili tuishi kwa haki mbele zake
eakati tukitumikia familia zetu, mrafiki, na wahitaji.

Kukana nafsi zetu ni pamoja na kutambua kuwa hatuwezi kuleta mahitaji yetu kwake kwasababu
kila kitu ndani yetu hutaka “mimi kwanza.” Isipokuwa kwa nguvu za Yesu tunayemfuata na
msalaba wake tunaweza “kujikana na kubeba msalaba wetu kila siku na kumfuata.”

• Ni sehemu
gani katika maisha yangu inaonyesha tabia ya “mimi kwanza”?

• Ni mambo
gani ninayosema na kufanya yanayoonyesha tabia ya “mimi kwanza”?

SALA:

Andika sala yako ya kumuomba Mungu awezeshe kujikana nafsi yako, kuchukua msalaba wako kila siku na kumfuata:

SOMO LA 4~ Sehemu ya 1

UTANGULIZI:

Muujiza wa kwanza wa Yesu ulifanya Kana. Onyesha Kana katika Mkoa wa Galilaya. Mji umewekwa uko mashariki mwa Bahari ya Galilaya. Tukio linafanyika arusini. Mudda mfupi baada ya hapo Yesu alikusanya wanafunzi wake. Huu ulikuwa ni wakati wa kwanza alipoonyesha wazi utukufu wake. Fikiria kilichokuwa kikiendelea katika mawazo ya wanafuzi wake walioacha kila kitu na kumfuata.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Yohana 2:1-11.

- Shida
ilikuwi nini?
- Ni nani
aliyemshirikisha hitaji?
- Yesu
alifanya nini?
- Yesu
alifunfunua nini?

ZOEZI:

1. Kwa kawaida sherehe ya harusi katika Palestina wakati wa Yesu, ingechukua juma zima. Familia ilitakiwa kutoa vyakula na vinywaji katika tukio hilo. , a wedding celebration in Palestine during Jesus' time would last about a week. The family was expected to provide ample food and drink for the occasion. Hii harusi hakuwa na odhodha ya wageni maalum. Kufuatana na mstari wa 1-2 baadhi ya wageni walikuwa aki na nani?
_____

2. Ni shida gani ilikuwa ijitokeze (mstari 3)?
_____

3. Maria alitaka aepushe familia na mahangaiko. Alifanya nini?
_____

4. Ombi lake lilikua lipi?

Alimpa suruhisho Yesu?

Aliisha ona Yesu akifanya muujiza siku nyingine?

Unafikiri ni kwanini alikwenda kwa Yesu?

---

5. Jibu la Yesu linaweza kuonekana kama la utovu wa nidhamu lakin ki mila ilikuwa sawa. Yesu alimwambia nini (mstari 4)?

---

6. Maria alifanya nini (mstari 5)?

---

7. Ni kutu gani kilichokuwapo (mstari 6)?

Kumbuka: Mabalasi haya yaliyojaa maji yalikuwa kwaaji ya kuosha miguu sawa na mila zao, na kwasababu harusi iliisha baada ya siku kadhaa maji ya kutosha yalitakiwa.

8. Yesu alitoa maelekezo gani kwa watumishi 7?

---

9. Watumishi _____ (mstari 7b)

kisha Yesu aliwaambia wafanye nini (mstari 8a)? _____

---

10. Kiongozi wa sherehe alisemaje alipoonja divai (mstari 8b)?

---

11. Akumwambia nini bwana harusi (mstari 10)?

---

12. Yesu alionyesha nini katika muujiza aliotenda (mstari 11)?

---

13. Wanafunzi wake walisemaje (mstari 11b)?

KUTAFAKARI:

1. Kama sala inaongea na Mungu na kushirikisha mahitaji na shida zetu, na kama Zaburi anatutia moyo kumkabidhi shida zetu zote (Zaburi 55:22) na kumwita wakati wa shida (Zaburi 50:15), tunajifunza nini juu ya maombi tukimtazama Maria katika Yohana 2?

---

2. Kama muujiza wa Yesu ulifunua utukufu wake na kuonyesha kwa sehemu kuwa Yeye ni nani, tunajifunza nini kuhusu nguvu ya ukarimu wa Mungu kutoka kupitia muujiza wa kwaza wa Yesu ?

SALA:

Yesu, Maria alikuja akakushirikisha kwa wepesi mahitaji wala hukumpuuzia wala kutojali maombi yake alimradi alisema, “Hawana divai tena.” Na sisi tunaona kuwa hakuwa na haja ya kukiuambia alichokuwa akihitaji Wewe ufanye bali alikuwa tayari kwa muujiza wako wa upendo na ukarimu. Hukujibu mahitaji yake tu bali ulibariki kila mtu aliyekuwa kwenye harusi ile kwa kupata huduma nzuri zaidi. niwezeshe kukuamini kwa mahitaji yangu. Niwezeshe kuacha kukuambia utakavyofanya mambo wakati unajua kila kitu. Zaidi ya yote ninakushuru kuwa ninaweza kuja kwako na mahitaji binafsi pamoja na ya wale ninaowapenda.

MAMBO YA KUKUMBUKA:

Baada ya kusoma kuhusu muujiza wa Yesu wa kwanza tunaweza kuchukuliwa naye kama mtenda miujiza na kwa haraka tunataka kwenda kwenye habari nyingine ya miujiza aliyotend. Kwaaji hii ni muhimu kufahamu *kwanini* Yesu alikuja. Tunajifunza kutoka Yohana 3:16-17 kwamba Mungu alitoa Mwana wake ili atupe uzima. Katika mstari wa 17 tunaambiwa kuwa Yesu alikuja ili katika Yeye ulimwegu upate kuokolewa. Miujiza Yesu aliyofanya ilikuwa ni ishara. Iitimiza unabii juu ya Masihi (Isaya 61:1-2). Kila ishara ilielekeza kwenye ishara ya utukufu mkubwa kuliko zote, iitwayo msalaba, nah ii ndiyo sababu Yeye alikuja (Yohana 12:23-37, hasa katika mstari wa 27).

ZOEZI:

1. Huduma
tatu za Yesu zilikuwa ni zipi kufuatana na Mathayo 4:23?
a. _____

---

b. _____

c. _____

2. Habari
zilienea nchi nzima. Elezea watu mbalimbali walioletwa kwake wakiwa na magonjwa mbalimbali:

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

3. Watu
walikuwaja kwa Yesu _____.

4. Tumia
ramani yako kuonyesha maeneo na miji iliyotajwa katika mistari ya 25. Tunaambiwa kuwa makutano mengi yalimfuata. Unahisi ni kwanini watu wengi walimfuata Yesu?

Ufuasi huu unatofauti gani na ufuasi unaolezewa katika Marko 8:34?

MATUMIZI:

Tukiwa kwenye makutano yaoliyomfuata Yesu, kwanini ningekuwa ninamfuata? Ni jambo gani lingekuwa linanivuta kwake?

SOMO LA NNE ~Sehemu ya 2

UTANGULIZI:

Hebu tuangalie mifano ya huduma ya uonyaji ya Yesu. Labda ugonjwa uliokuwa mbaya wakati wa Yesu ulikuwa ni ukoma. Walawi 13 inaandika juu maelekezo ya juu ya mtu aliyekuwa na ugonjwa wa kuambukiza. Aliyekuwa na ugonjwa wa kuambukiza aliletwa kwa kuahani. Kuhani angemchunguza. Kama ingegundulika kuwa alikuwa na ugonjwa wa ngozi wa kuambukiza, kuhani angemtamka mtu kuwa najisi.

KAZI YA KUFANYA:

Ukiwa na maelezo haya kichwani mwako soma Walawi 13:45-46.

ZOEZI:

Sheria ya Mungu katika Agano la Kale iliweka wazi juu ya mtu aliyekuwa na ugonjwa wa kuambukiza. Malezo haya yakoje katika Mambo ya Walawi 13:45-46?

- a. _____
_____
- b. _____
_____
- c. _____
_____
- d. _____
_____
- e. _____
_____

KUTAFAKARI:

Ingekuwa na maana gani kwa mwanamume au mwanamke aliyetoka kwa kuahani akiwa ametangaziwa kuwa najisi? Mtu huyu ana ugonjwa wa kuambukiza na sasa anapaswa kufuata masharti yaliyoandikwa kwenye sheria katika Mambo ya Walawi 13:

Unafikiri ingekuwa kama wewe ndiye mkoma?

Ungefanyaje kuhusu matakwa ya Sheria kama ulikuwa ukijua kuwa mashariti yalikuwa kwaajili ya afya ya jamii nzima, na na kwa hali hii jamii nzima ya Israeli the health and well-being of the whole community and, in this particular case, the? Ungefanya kinyume?

WAZO LA SALA:

Tumia muda uje mbele za Bwana. Mwombe afungue mawazo na moyo wako juu ya mafundisho yake. mwombe kukua katika kutambu dhambi na madhara yake kwako binafsi na jamii unamoishi. Mshukuru kwamba habari hii haiishi hapa.

KAZI YA KUFANYA:

1. Soma
- mistari inayoendeleza habari hii (Marko 1:35-39).
- Yesu
  - anatambelea wapi (mistari 39)?
  - _____
  - Anafanya
  - nini (mistari 39)?
  - _____
  - _____
  - _____
2. Soma
- Marko 1:40-45.
- Wahusika ni
  - aki na ni katika habari hii?
  - _____

- Tatizo ni nini?
_____

- Habari ni zipi?
_____

ZOEZI:

1. Yesu alikusudia kutambelea sinagogi za vijijini kuhubiri. Aliishi maisha ya makusudi ya kuhubiri Habari Njema. Ufalme wa Mungu (utawala wake katika maisha ya watu) si muda mrefu utawala wa shetani utaharibiwa. Anajua kuwa Yeye ni nani makusudi yake ni nini. Anasemaje katika mistari ya 38 kwa wanafunzi wake waliokuwa wakimtafuta?
_____

Anawaambia ni kwanini alikuja. Angalia mistari ya rejea kwenye mistari ya 38 ya Isaya 61:1.

2. Nani alikuja kwa Yesu (mstari 40)?
_____

3. Habari ina wahusika wawili Yesu na mwenye ukoma. Fikiria mazingira. Unafikiri mtu huyu anaonekanaje?
_____

4. Anapiga kelele gani (Walawi 13:45)?
_____

5. Kama angekuwa anaishi nje ya kambi, Yesu alikuwa wapi ili aweze kumjia?
_____

6. Matu alikuwa amakaa kuelekea wapi (matari 40)?
_____

7. Ombi lake lilikuwa rehema, akimwomba Yesu afanye ambacho asingefanya mwenyewe. Alimwambia nini Yesu (mstari 40)?
_____

8. Mtu
angekubali nini juu ya hali yake?

---

9. Ni nini
kilimfanya aje kwa Yesu?

---

10. Alijua
kuwa Yesu angemfanyia nini?

Kumbuka kuwa alijua kuwa Yesu angechagua kumponya.

SOMO LA NNE ~ Sehemu ya 3

MATUMIZI:

Katika hali ya kiroho ukoma ni hali ya dhambi. Tathimini ya kweli ya maisha yetu yaliyochafuliwa na dhambi yanatulazimisha kukabili ukweli mgumu. Zaidi ya Yesu hakuna habari njema. Mwanzo wa uponyaji wetu ni kutambua hali yetu na hitaji letu la uzima na uponyaji.

Ingeonekanaje kama ungetamkiwa kuwa una ugonjwa wa kuambukiza?

- Ingeonekana
je kutengwa na jamii na kuishi katika nguo zilizochanika, ukiwa umetengwa na bila kunyolewa nywele?
_____
- Ungeishije
midomo yako ikiwa imefunikwa ili mate yako yasiambukize wengine?
_____
- Ingekuwaje
watu wangeonywa kwaajili yako hata kabla ya kukutambua na muda wote wakijiadhari na hali yako?
_____
_____
- Omgeliwaje
kuisi peke yako, tofauti na mwingene yoyote? Hakuna kukumbatiwa. Hakuna kubusiwa. Hakuna muda wa ukaribu na mtu.
_____

KUTAFAKARI:

Dhambi ni ugonjwa wa kuambukiza wa kihistoria uliorithiwa toka vizazi na vizazi pasipokupita hata mmoja. Wote tuna ugonjwa na mwisho wake ni mauti. Ugonjwa wetu hututenga na Baba wetu wa mbinguni ambaye ni mtakatifu na mwenye haki. Tunaweza tu kulia mbele zake, “Najisi! Najisi!” ugonjwa wetu hatutengi na Yeye tu bali unatutenga sisi kwa sisi, swa na sumu, hutafuta kuharibu uhusiano wetu wote na kutulazimisha kuishi maisha ya kutengana na hofu kama tuliolaaniwa.

MAWAZO YA MAOMBI:

Mtu huyu alikuja kwa Yesu kama mtu aliyekataliwa, akiomba rehema, akijua kuwa hasitahili lolote bali akiomba upendo wake na msamaha. Kwa ujasiri alikuja mbele zake akiomba kila kitu!

FUNDISHO:

Mwenye ukoma alijua kuwa Yesu atamponya. Fikiria huyu mtu akiwa amepiga magoti mbele ya Yesu akiomba kuwa huru kutoka maisha ya uchafu, kutengawa, na kubaguliwa. Alitaka Yesu atoe yote yaliyo ya laana kwake, yote ambayo yanamtenga na familia pamoja na marafiki. Lakini Yesu alijua kuwa kutangwa ilikuwa zaidi ya familia na marafiki. Pia ilijumuisha kutengwa na Mungu, kwasababau alikuwa ni kuhani aliyemtangazia kuwa najisi.

ZOEZI:

1. Ni nini
kinachoendelea ndani ya Yesu (mstari 41a)?
-

a. *Huruma* ni
neni lanalofurahisha. Ni neno lenye nguvu kuliko kumuhurumia mtu. Kwa maana halisi ya huruma ni kuamua kwaajili ya shida ya mtu mwingine. Kwa picha mtu huyu alikamata tumbo la Yesu. Yesu aliona huruma kwaajili yao. Mzazi akiona mtoto akiuamua na mtu mwingine kwa uonevu, mzazi atahisi, “kuugua tumboni mwake.” Mzazi anaona huruma kwaajili ya mtoto.

b. Yesu alijua
sheria. Alijua maisha ya huyu mtu, kutengwa, upweke, na harufu ya kukaa nje. Alijuakuwa sheria ilimtenga na wengine neno “najisi” alionya wengine kukaa mbali naye.

2. Huruma
inajibu. Pamoja na hayo Yesu hakumkimbia mtu wala kumfukuza. Ona huruma ilivyomsababisha Yesu kufanya (mstari 41):
-

Huruma inamfanya Yesu kutenda. Ananyosha mkono wake na kumgusa mwanamume. Yesu alifanya jambo lisilofikiriwa. Anagusa asiye gusa. Mtu hawezi kufahamu kuwa Yesu aligusa nafsi ya mtu yule. Unafikiri mtu Yule aligusa lini kwa mara ya mwisho? Mguso wa Yesu unaleta ujumbe gani kwake?

---

3. Bila kufikira
mara mbili, Yesu alingusa mtu yule unafikiri alisemaje (verse 41b)?

---

4. Mwanamume amepona. Ukoma umetoweka. Yesu _____ wake
_____ na _____ (mstari 41).

Unaweza kufikira mkono wa Yesu ukitoka na kumfikia, au kuzama kwenue sfongo ya ugonjwa utesa mwili wa huyu mtu? Uponyaji huu uliathirije maisha ya baadae ya huyu mtu katika mazingira yake?

a. Mavazi yake? _____

b. Nywele zake?

_____

c. Mwingiliano wake kwa watu?

_____

d. Uhusiano wake? _____

SOMO LA NNE ~ Sehemu ya 4

KUTAFAKARI:

Kwa neno la Yesu, “Takasika,” huyu mtu hakuwa na haja ya kujificha na kupiga kelele, “Najisi!”. Sasa anaweza kuishi kwenye jamii kwa uhuru. Alikumbatiwa na kurudishwa tena kwenye ushirika na wengine. Hakukuwa na hofu tena, hakuna kuchafua, hakuna kukataliwa, hakuna hukumu, hakuna kupingwa.

Mambo mengi yalikusika katika uponyaji wa Yesu zaidi ya uponyaji wa mwili. Yesu alimtangazia mtu kuwa huru! Mtu yule alipoponywa ukoma wake alipona na ugonjwa wake wa kiroho, ugonjwa wa dhambi. Mti huyu alisamehewa! Dhambi haikuwa na nguvu tena juu yake. aliponywa na dhambi ya ukoma. Kwasababu ya tamko la Yesu huyu mtu alikuwa huru, akipendwa na Mungu aliyemuumba.

- Huyu mtu alikuja kwa Yesu kuponywa ugonjwa wake (mstari 40). Mawazo yako ni nini kuhusu uhusiano wake na Yesu baada ya kukutana naye?

Yesu ni rafiki yeke, mponyaji wake, aliyerejesha thamani yaek na kumstahilisha tena kwa ukamilifu!

- Mtu aliitikiaje utakaso wake (mstari 45a)?

He was freed from the oppression of sin and made free to celebrate. Now he could talk freely for he was "clean"! Jesus had not only taken sin from him but in exchange gave to him an abundant life, a life restored, redeemed, and renewed. All the man could do was to talk freely, spreading the news!

MATUMIZI:

- Je unajihisi kama asiteguswa? Kunawakati unapojisikia kuwa umekuwa mbaya, umefanya uchaguzi mbaya kama huo, umewatendea watu vibaya hustahili kupendwa?

- Wengine wamekwabia kuwa hukuwa mwepesi kupenda?

- Maisha
yako yangehaibiwa unjikuta ukimlilia Yesu? “Bwana kama ukitaka waweza kunitakasa.”

- Tazama
moja kwa moja kwenye macho ya Yesu utaona kuwa ni mwenye huruma huruma.
- Mwone
akinyoosha mkono wake, si kwaajili ya kukupiga kibao bali kwaajili ya kukukumbatia.
- Hisi mguso
wa Yesu, mguso uliojaa upendo na uponyaji.
- Mguso wa
Yesu unaleta tofauti gani katika maisha yako?

MAWAZO YA SALA:

Bwana Yesu, maisha yangu yamejaa ukoma wa dhambi. Ninajikuta nikilulilia, “Bwana, Ukitaka Unaweza kunitakasa.” Ninakuja nikiamini kuwa utanisameha dhambi zangu na kunifanya mzima tena. Asante Yesu ...

HABARI NJEMA:

Yesu anakuita kwa jina akisema, "Ninataka, _____ (jina lako)
_____. Takasika!"

Mruhusu Yesu bebe mzigo wa dhambi zako kutoka mabegani mwako na anza kuona maisha mapya yenye furaha, tembea kifua mbele na kwa kunyooka ukiwaambia watu kile Mungu alichofanya! Kwa utaratibu wa Sheria zilizoandikwa katika Mambo ya Walawi 13 tunaweza kufikiri kuwa mkoma alipata mabadiliko makubwa katika maisha yake. ukiguswa maisha ya Yesu na maneno yake ya, "Takasika," wewe na majirani wataaza kuona mabadiliko katika maisha yako. Ni aki na nani watakao tembea na wewe wakitoa msaada na kutia moyo kama Bwana anapoonza kufanya mabadiliko haya?

MAWAZO YA SALA:

Ee Bwana, Umenipa maisha mapya. Umenistahilisha na kunifanya wa thamani tena mbele zako. Washa moyo wangu uniwezeshe kuishi “kuongea kwa uhuru, kueneza habari” ambazo unataka watu wajijue walivyo, nao pia, waweze kukombolewa na kuwa na thamani kamili kupita kwa Yesu.

MWANA WA MUNGU MWOKOZI WETU

SOMO LA NNE ~ Sehemu ya 5

MATUMIZI:

Watu wengi wanaojihisi kuwa hawawezi kuguswa wametuzunguka. Kuna watu wasiotaka wengine kuwakaribia. Wanaonekana kuwa na walinzi wao, wakiwalazimisha wengine wawe mbali nao. Lakini kwa kimya wanapiga kelele, "Nyosha mkono uniguse." Wanjiona hwastahili kabisa. Wanaishi katika uchafu na majalala ya maisha na wanajion ahakuna njia nyingine bali mguso wa uponyaji wa wengine. Wanahitaji kusikia mwingine akiwaambia kwamba Mungu anawapenda, kwamba dhambi zao zimesamehawa, na uhusiono wake na Yeye unawwezaa kurejeshwa na kuwa wazima tena. Wanataka kujua kuwa ni wa thamani, wa maana, na wanastahili kwa njia ya Yesu.

1. Chukua muda kukumbuka yasiyoguswa katika msisha yako. Ni akin a nani unaowaepuka? Ni aki na nani katika jamii yako ambao wamewekwa alama ya kutoguswa japo si rasmi?

---

2. Fikiria mtu ambaye ungeweza kushirikisha ambayo Yesu amekufanyia, jinsi Alivyokupenda, alivyokusamehe kupitia kufa kwake msalabani, na kwa kufufuka kwake Bwana anawapatia wote uzima wa milele.

3. Zungumza kwa uhuru, kueneza habari ambazo kupitia hizo tumekuwa wa thamani na wa thamani mbele za Mungu kwaajili ya Yesu! "habari" zako zinaenda kuwa zipi?

MAWAZO YA SALA:

Bwana nijaze huruma kwaajili ya wengine. Fungua kinywa na moyo wagu kutangaza habari njema ya upendo na huruma yako kwaajili ya wengine. Nipe moyo wa kutoa maisha yangu, kwa ujasiri kutangaza kwamba Yesu anatufanya kila mmoja wetu kuwa wa thamani kwa Mungu Baba.

FUNDISHO:

Injili inahusiana nasi kwanjia ya huduma ya uponyaji ya Yesu. Katika somo hili tunasoma juu ya mkoma aliyeponywa. Katika Luka 4:38-44 Yesu alikuja nyumbani _____.

Mma mkwe wa Petro alikuwa mgonjwa wa _____ (mstari 38).
Yesu _____ homa na _____ (mstari 39). Watu walisikia
habari hii. Watu wa aina mbalimbali _____ kuponywa
(mstari 40). Ali _____ na akawaponya (mstari 41). Asubuhi
watu walijaribu _____ (mstari 42).
Yesu aliwaambia nini (mstari 43)? _____

Tunajifunza mambo mengi kutoka huduma ya Yesu. Mara nyingi tunadhani kuwa Mungu angetuponya magonjwa yetu sote tunapougua. Tunajiobea pamoja na kuombea na wengine ili sote tuwekwe huru kutoka katika magonjwa na mambo yote yanayotushambulia mwili na mawazo. Si watu wote wanaokuja kwa Yesu waliweza kupona. Si kwamba hakuwa na uwezo wa kuwaponya. Ila kimsingi huduma ya Yesu haikuwa zaidi ya kuponya mwili na mawazo. Alikuwa kuponya mahusiano ambayo yaliharibu roho ya mwanadamu. Ni uhusiano uliovunjwa na kuharibiwa na dhambi. Katika mistari hii Yesu alitaka watu wajue kuwa magojewa yalikuwa katika ulimwengu wa sasa lakini Habari Njema za Ufalme ilikuwa ana faida ya milele. Kwahiyo anawaambia wale waiokuwa wakizuia kuondoka kwake kuwa watu wa mji mwingine pia walihitaji kusikia juu ya ufalme wa Mungu, Habari Njema ambazo utawala wa Mungu ulikuwa kwaaji yao. Dhambi ilikuwa duniani kwahiyo magonjwa yangukwapo. Kuhubiri Habari Ufalme wa Mungu, ilikuwa ndiyo sababu yake ya kuja. Ilikuwa ni sababu alikuwa _____ . Haya yalikuwa mapenzi ya Baba. Kwa kutii aliendelea _____ katika _____] (mstari 44).

MATUMIZI:

- _____ Kumbuka
wakati wewe au mtu mwingine unayemfhamu na kumpenda aliomba kuponywa lakini
juponyaji haukuwezekana:
_____
- _____ Moyo wako
ulihisije juu ya baadh ya maombi ambayo uliomba lakini hayakujibiwa?
_____
- _____ Moyo wako
ulihisije juu ya Mungu akiwa na nguvu ya kuponya kani anaonekana kupita pasipo
kuponya?

Kufuatana

- na Luka 4:43 una mawazo gani juu ya huduma ya Yesu ya uponyaji?
-

KUTAFAKARI:

Yesu alipaswa kufanya yaliyompasa kufanya. Tunaweza kusema kuwa alipaswa “kutunza mambo yaliyo muhimu.” Wakati akiwa duniani alitawaliwa na muda na mazingira. Kama ningekuja nyumbani kwa Petro kwaajili ya kuponya au kumleta mtu yoyote kwa Yesu ili aponywe, ningesemaje juuya maneno yake, “Inanipasa kuhubiri Habari Njema za ufalme katika miji mingine, lwasababu hiyo ndiyo maana nilitumwa (verse 43)”?

Sasa, ni Bwana Mfufuka akitawala katika kiti chake cha enzi katika utukufu bila vizuizi vya kibinadamu.. Ninasemaje juu ya upendeleo, juu ya uponyaji, maombi hayakujibiwa?

SOMO LA 5 ~ Sehemu ya 1

FUNDISHO:

Baadhi ya miujiza ya Yesu inasimuliwa karibu katika Injili zote nne. Huruma yake kwa watu ilikuwa kubwa. Funga Mathayo 9:35-37.

1. Kwa mara nyingine tunakumbushwa katika Mathayo 9:35 kuhusu huduma zake tatu. (Tazama pia Mathayo 4:23.) alifanya nini alipotembea mijini na vijijini?

- _____
- _____
- _____

2. Tunaambiwa katika mistari ya 36 kua alipoona makutano _____

kwakuwa _____

_____, kama

_____.

Kumbuka: utakumbuka kuwa *huruma* ni neno linalochokoza moyo kuchukua hatua kutenda. Ni hisia ya mtu anayokuwa nayo juu ya watu wengine. Ni kuhisi kuugua matumboni mwetu. “Yesu alipoona makutano aliwahurumia...”

3. Kisha Yesu akaendelea kutoa maelekazo kwa wanafunzi wake. anasemaje (mistari 37)?

a. Winti ni nini? _____

b. Mahitaji ni nini? _____

c. Suruhisho nini (mistari 38)? _____

KUTAFAKARI:

- Yesu anaelezea baadhi ya waliokuwa wakimfuata kama “kondoo bila mchungaji.” Mafundisho yake yaliwapa elimu na ufahamu juu ya Neno la Mungu kwasababu alikuwa akifundisha kwa mamlaka. Mafundisho yake yaoliwapa habari Njema na matumaini kwaajili ya maisha yao ambayo yalikuwa tofauti na mateso ya utawala wa Waroma. Na Yesu aliponya kila aina ya mateso na magonjwa, watu walimuona kama mtenda miujiza ambaye aliwaokoa kutoka kwenye maumivu na shida zao. Ungeonaje umaarufu huo?

_____

- Tunaweza kufiiri kuwa umaarufu huo ingekuwa ndoto ya kila mtu! Yeu aiupataje? Analiona nini alipoona makutano?
-

MATUMIZI:

- Yesu aliona watu waliopotea na kuishi bila matumaini, kuzunguka kwa makusudi katika maisha. Je unajikuta kwenye umati ukimfuata, ukitafakari anayoyasema, ukifurahishwa na anayoyafanya, na kuvutwa na anayoyatoa?
-
- Umekatwa na mawazo yake?
-
- Kama angekuuliza, “Kwanini unanifuata,” ungesemaje?
-
- Labda uko kati ya makutano wanaofuata kama “kama kondoo bila mchungaji,” labda wewe ni mmoja wa wanafunzi wake na amekugeukia na kusema, “...omba Bwana wa mavuno, kutuma watenda kazi katika shamba lake.” Unanyosha mkono kwa imani ukipiga kelele, “Oh, Oh, tafadhari nitume, nitume, nitume!”? unaitikiaje kwa wito wake wa watumishi?
-
- Wafanyakazi ni waliotumwa. Mavuno hayakaribishwi kwenye ghala kubwa au jingo kubwa la kuweka mavuno. Wafanyakazi wanatumawa shambani kuvuna mavuno. Umetumwa wapi?
-
- Itikio lako litakuwa ni nini? Tunaweza kuwa kondoo waliotawanyika au tunaweza kuwa wafanyakazi waliotumwa tukiwa na makusudi au maana.
-

SOMO LA SITA ~Sehemu ya 2

UTANGULIZI:

Muujiza wa pili wa Bwaba Yesu ni huruma yake aliyoiweka katika vitendo. Huruma ilikuw ni undani wa alivyokuwa. Alitaka awaambukize huruma wanafunzi wake. Habari ya kulisha watu elfu tano zimeandikwa katika injili zote nne. Kila mwandishi ameongeza habai juu ya muujiza huo.

KAZI YA KUFAANYA:

Soma Mathayo 14:13-21, Marko 6:30-44, na Yohana 6:1-15.

- Wanafunzi walikuwa na mawazo gani kuhusu hali ilivyokuwa?

- Yesu alikuwa na mawazo gani kuhusu hali ilivyokuwa?

- Muujiza ulikuwa nini?

MAELEZO YA MWANZO:

Katika mistari inayotangulia habari hii Yesu anaambiwa habari mbaya juu ya mtoto wa mamake mkubwa, Yohana Mbatizaji.

Ukiamua unaweza kusoma habari inayohusu jinsi Yohana Mbatizaji alivyouawa katika Mathayo 14:1-12, Marko 6:14-29, na Luka 9:7-9.

ZOEZI:

1. Baada ya Yesu
kuambiwa juu ya Yohana Yesu alifanya nini (Mathayo. 14:13a)?

Marko. 6:31 unatwambia kuwa Yesu na wanafunzi wake walikuwa na siku nzima! Yesu alishauri nini?

2. Makutano
walifanyaje walipogundua kuwa Yesu ameondoka (Mathayo. 14:13b, Mk. 6:33)?

---

3. Kwanini
makutano walimfuata (Yohana 6:2)?

---

4. Yesu
alisemaje alipoona makusanyiko makubwa (Math. 14:14, Mk. 6:34)?

Huruma yake ilimwongoza kufanya nini? _____
na _____

---

5. The day was
kupita jioni ilikuwa ikikaribia. Dinner time! Yesua alimuuliza nini kipekee Filipo katika
Yohana. 6:5-6?

Kufuatana na Mathayo. 14:15 na Marko. 6:35-36 wanafunzi walitaka Yesu afanye nini?

---

6. Yesu
aliwajibuje (Mathayo. 14:16, Marko. 6:37a)?

KUTAFAKARI:

- Mtu hawezi kusaidia lolote bali kutabasamu. Ni kitu gani kilichokuwa kikiendelea katika mawazo ya hawa watu? “Watu zaidi ya elfu tano anatwambia tuwalishe! Tuko kwenye mazingira ya kijijini pasipo na chakula. Yesu unafikiria nini? Tungewaruhusu wangejitafutia chakula. Zaidi ya hayo tumechoka. Mmechoka. Ni siku kubwa. Wote tumechoshwa na hawa watu wengi. Tumekuja sehemu hii ya faragha ili tupumzike (Marko 6:31).” Injili zote tatu zinaandika maneno yanayofana: “Waage makutano (watu) ...”
- Nadhani huu utakuwa ni muda wa kustua kwa wanafunzi kusikia Yesu akisema, “Wapeni chakula.” Kweli! hakika! Watu elfu tano na wote walipaswa kupewa chakula. Yesu alikuwa anauliza swali ambalo tayari lilikuwa katika mawazo ya Filipo: “Tutanunua wapi chakula cha kuwalisha watu wote hawa?” Filipo aliisha piga hesabu kichwani mwake ni

gharama kiasi gani kingewagharimu: “mshahara wa miezi minane isingetosha kununua chakula cha kila mtu kula kidogo (Jn. 6:7)!” Zaidi ya hayo, “tunakwenda kutumia kiasi chote cha pesa kwa kununulia mikate ya kuwapa (Mk. 6:37)?” unafikiria nini Yesu?

SOMO LA TANO ~ Schemu ya 3

FUNDISHO:

Ingeweze kanaje huyu Yesu aliyejaa huruma amabaye aliwaona kama kondoo wasiokuwa na mchungaji (Mk. 6:34), awaruhusu kwenda? Ingeweze kanaje mtu ambaye angekusanya watu wote kwake (Yh. 12:32) awafukuzie mbali? Ingekuwaje mchunguji mwema (Yh. 10:11) awaachilie bila kuwapa mahitaji? Ingekuwaje Mkate wa Uzima (Yh. 6:35) asiwalishe hawa waliokuwa na njaa?

Kumbuka wakati wa wanafunzi waliokuwa wanawajibika kuwalisha watu hawa wote. Kwa mawazo yao suruhisho lilikuwa ni kuwaruhusu waende zao. Hawa watu walijitazama na kuangalia umaskini wao. Kwanza wangejilishaje wenyewe? Baadhi yao wangetembea kwenda Bethshaida kununua chakula na kisha kurudi. Yesu alitaka wapambane na suruhisho. Kama kuwaruhusu haikuwa chaguo basi wangepanyaje? Walilipima kiuchumi, zaiei kila mtu angepatwa ambacho kitafunwa, kisingetosha kuwashibisha.

Kulikuwa na ubaya gani na picha hii? Wanafunzi walikuwa wakikosa nini? Walishindwa kuona nini kilichokuwa sahihi mbele zao? Kungetokea nini *kwa pamoja* ambacho kingefanywa na *mtu peke yake*? Yesu angelisha watu. Asingewaruhusu. Hata Yesu hakuchagua kutenda peke yake. Hebuturudi kwenye habari.

EXERCISE:

1. Yesu anauliza
nini katika Marko 6:38?

---

2. Wanafunzi
waligundua nini (mstari 38b)

---

3. Andrea
aligundua mtoto aliyekuwa na samaki wawili na mikate mitano na akaipeleka kwa Yesu. Andrea alitoa uamzi gani juu ya samaki na mikate aliyopata (Yohana 6:9)?

---

4. Yesu alijibu swali la Andrea kwa amri. Aliuliza nini (Math. 14:18)?

---

5. Aliwaelekeza nini wanafunzi wake kuhusu watu (Marko. 6:39-40)?

---

6. Watu walikalishwa kwenye nyasi. Yesu anafanya nini baadae (Math.14:19) kabla ya kugawa chakula?

---

7. Kisaha Yesu akamega mikate na _____.

8. Mathayo 14:20 inatwambia kuwa kila mtu alikula na

---

9. Maelekezo ya Yesu yalikuwa nini baada ya kila mmoja kula na kushiba (Yohana 6:12)?

---

10. Tuaambiwa kuwa kulibaki nini (Yohana 6:13)?

---

11. Mathayo na Marko wanamalizia simulizi kwa kutaja ni wangapi waliolishwa. Mathayo anasema kuwa ni karibu ya 5,000 wanaume kati ya wanawake na watoto. Yohana 6:14-15 anashirikisha juu ya itikio la watu kuhusu muujiza huu. Walisemaje?

---

12. Watu walikusudia kufanya nini (Yohana 6:15)?

---

13. Yesu alifanya nini?

SOMO LA TANO ~ Sehemu ya 4

KUTAFAKARI:

Ukiendelea kutafakari yaliyotokea, kumbuka amabayo yangukuwa mawazo yako kama ungekuwa consider what would be some of your thoughts if you were *mmoja wa makutano* waliomfuata Yesu karibu na mto. Hauna uhakika kwanini umevutwa na Yeye lakini unajua kuwa ni mponyaji kwasababu tumeona wagonjwa wakipona magonjwa mbalimbali ya kimwili na ya kisakolojia. Na pia unajua kua ni mwalimu anayeongea kwa mamlaka na nguvu. Muda umekwenda na unanjaa lakini hutaki kuondoka ...

- _____
_____
_____
- _____
_____
_____

Fikiria mawazo yako yangukuwa nini kama ungekuwa *mmoja wa wanafunzi* kufuatana na utekelezaji wa hitaji la Yesu, kwaajili ya makutano, au kwaaji yako. Saa zimekwenda; Yesu alikuwa amepata habari mbaya za kifo cha Yohana Mbatizaji. Ni jioni na watu watahitaji chakula. Hakuna njia ya kuwalisha hawa watu wote! Unianza kuogopa kwasababu ya kutokuwa na uwezo wa kusaidia na huna uwezo wa kutatua tatizo ambalo linakaribia kujitokeza...

- _____
_____
_____
- _____
_____
_____

UCHUNGUZI:

1. _____ Yesu na na wanafunzi waliona makutano wakiwajia. Yesu na wanafunzi kila mmoja aiona kitu tofauti. Yesu aliwaonea watu huruma kwasababu walikiwa kama kondoo wasio na mchungaji (Marko 6:34). Wanafunzi waliona watu na kuanza kuogopa jinsi watakavyo

walisha. Yesu aliona njaa ya kiroho na kuanza kuwafundisha. Wanafunzi waliona njaa ya kimwili na hawakujua jinsi ya kuwalisha. Mawazo yako:

---

2. Wanafunzi
walitaka wawaachilie waende Yesu akataka wawakalishe katika makundi. Wanafunzi walikuwa wakiandaa watu kwaajili ya matatizo Yesu alikuwa akiwaandaa kwaajili ya muujiza wa baraka. Mawazo yako:

---

3. Yesu aliuz
walichokuwa nacho (samaki wawili na mikate mitano), aiichukua, akashukuru, akawapa yote wanafunzi kuigawa. Mawazo yako:

---

4. Tunashuhudia
s ukarimu wa Yesu. Kila mmoja alikula. Kila mmoja alishiba na vikapu kumi na viwili vilikusanywa. Tunaona wanafunzi wakikusanya vikapu ili kisipotee chochote. Mawazo yako:

SOMO LA TANO ~Sehemu ya 5

MASWALI YA MATUMIZI:

1. Ninapokumbu
ka njaa yangu ya kiroho ni rahisi kuishibisha. Je, niko tayari kutambua njaa yangu ya? Je, ninajua jinsi ya kuishibisha? Njaa inapouma inanikumbusha njaa yangu ya mwili, kwahiyo nafsi yangu inalia kwa kuumia, pia haiwezi kupuuziwa? Inawezekana haya maumivu ya kiroho yamepuuziwa na kueleweka vibaya kwa muda mrefu kwasababu tu ni vigumu kuyagundual. Ni vipi kuhusu maisha yangu kwaajili ya Mkate wa Uzima, Neno la Mungu, kwaajili ya Yesu kuja na kunishibisha?

---

2. Ninapotazama
upandeni mwangu ninaona mikate mitano na samaki wawili na kusema, “hii ni nini kwa hawa watu wote (John 6:9)?” Au, ninaona nilichonacho na kumkabidhi Bwana na kumuomba akibariki ili akitumie popote na wakati wotote ili atomize mapenzi yake? kumbuka kwa muda uwezo wako na karama yako, hadhi na tabia yako, akili na hisia zako.

KUKARIRI:

Yesu alilisha watu 5,000 kisha akajiondoa kwa makutano kwasababu walitaka kumfanya mfalme (Yoh 6:15). Baadae wanafunzi walikuwa wakienda upande mwingine wa mto kwa mtumbwi na Yesu akawajia akitembea juu ya maji (Yohana 6:16-21). Siku iliyofuata watu walipogundua kuwa Yesu na wanafunzi wake walikuwa wamekwenda waliingia kwenye mtumbwi na kumfuata lipitia ziwani (Yohana 6:22-24). Yesu alipokutana nao aliwaambia kuwa hawakumfuata kwasababu Yeye ni nani bali kwasababu walikula mikate. Pamoja na hayo katika Yohana 6 Yesu anajulikana kama Makate wa Uzima na kwamba watu wanapaswa kumfuata kwaajili ya kulishwa kiroho badala ya kutuata vyakula na naHe refers to Himself as the Bread of Life and that people should seek Him for spiritual nurture rather than seeking after food that tama za mwili. Yeye ni mkate wa uzima na anatoa chakula cha uzima ambacho ni cha milele, makate unaodumu kwaajili ya uzima wa milele (Yohana 6:27).

Kwa mara nyingine, kwenye kadi andika Yohana 6:27, 35 – “Msifanyie kazi chakula kinacho haribika, bali chakula kinachodumu hadi uzima wa milele...mimo ni mkate wa uzima. Ajaye kwangu hataona njaa kwamwe na aniaminiye hataona kiu”

Kama ulilipwa kwa masaa juma hili lililipita kwaajili ya kupata mkate “makate unaodumu hadi uzima wa milele” unaweza kujiona kuwa umepata mkate wa kutosha ambao uantoshwa kushibisha

unajiona kuwa una njaa kwasababau umepata kidogo au hukupata chochote kwaajili ya mkate unaodumu ?

Unataks kufanya mabadiliko gani ili “ufanyie kazi mkate kwaaji ya uzima wa milele?”

SALA :

Bwana, nifanye kama yule kijana mdogo aliyetoa alichokuwa nacho pasipokujali kuonekana kuwa ni kigo sana kulisha makutano. Alitoa alichokuwa nacho; ulishukuru kwaajili yake na wanafunzi walikigawa kwa watu na kila mmoja alishiba na vikapu vikabaki. Niwezeshe kuwa mkarimu kwa zawadi nilizonazo nabaraka. Nipe imani kukuamini kuwa nikitoa vyote nilivyo navyo kwako vinaweza kutumiwa na wewe kuwabariki watu wengine. Fungua macho yangu yasiona kidogo bali yaone kinachowezekana.

SOMO LA SITA ~ Sehemu ya 1

UTANGULIZI:

Tumeona katika somo hili *Mwana wa Mungu mwokozi* kwambakwa muujiza Yesu alitoa mahitaji ya kimwili. Alitoa divai kwaajili ya arusi na kutoa chakual kwaajili ya makutano. Pia tumekutana na mtu mwenye jukoma ambapo Yesu alimponya kimuujiza na kurejesha afya yake, akimrejesha tena kwenye jamii Yesu alipoondoa najisi yake na upweke kwa kuishi maisha ya kukataliwa. Katika somo linalofuata Yesu anaonyesha nguvu zake kwa kwa nguvu ya asili.

KAZI YA KUFANYA:

Soma Mathayo 8:23-27, Marko 4:35-41 and Luka 8:22-25.

- Hali ikoje?
- Mitume waliamua nini?
- Yesu alifanya nini?
- Yesu aliwauliza swali gani mitume?

ZOEZI:

1. Yesu alishauri kuwa Yeye na wanafunzi wake wafanye nini (Luke 8:22)?

---

2. Wako nje ya mtumbwi wao. Wanafunzi walipokuwa wakisafiri Yesu alifanya nini (mstari 23a)?

---

3. Walikuwa wakisafiri Yesu alisinzia upepo , au dhoruba ilikuja ghafla kwenye ziwa. Eliezea kilichotokea (mistari 23b)?

---

4. Yesu alikuwa akifanya nini?

---

5. Wanafunzi walizinduka. Walimwambia nini (mstari 24a)?

---

6. Hofu yao ilikuwa ni nini?

---

7. Yesu alifanya nini (mstari 24b)?

---

8. dhoruba _____ ili _____

9. Yesu aliwauliza swali gani mitume wake (mstari 25a)?

Angalia Mathayo pia 8:26.

---

10. Walijiuliza nini (mstari 25b)?

Tazama Mathayo 8:27.

Tazama pia Marko 4:40.

---

11. Walisema nini juu yake (mstari 25c)?

UTANGULIZI:

Jiweke kwenye mtumbwi. Inakua habari tofauti tunapofikiria dhoruba kubwa kiasi cha mawimbi kupeleka mtumbi mwelekeo mwingine. Mtumbwi wako unabebwa na ndoo zenu hazifanyi kazi yoyote. It becomes a different story when we envision the wind so intense that the waves are sweeping over the sides. Your boat is being swamped and your bucket is not doing the job. Kwa ukweli ndoo zanu, hazisaidii kuondoa maji yanayoingia mtumbwini. Mko kwenye hatari mbaya.

- Unafanya nini ukijua kuwa Yesu amelala kwenye mtumbwi?

- Unaamini kiwa unaweza kuangamia na unamwomba akusaide. Na alisema nini?

Ni vigumu kujua jinsi ya kumjibu Yesu upokuwa umekasirika Unapojiisi kuzama unafikiri kiwa unachukuliwa na kitu chenye nguvu kuliko wewe. Jesus' question when

you're scared. When you're afraid of drowning you know that you are being overtaken by something mightier than you. Kuulizwa, "Unaogopa nini seems kwa sehemu inaonekana haina maana, ni kweli? Na kuonekana kuwa huna imani, inaweza kukusugua vibaya. Mawazo yako. Mawazo yako:

- Hebu turudie: Yesu yuko kwenye mtumbwi amesinzia. Wanafunzai walikuwa wakisafiri ilipotokea ghafla wakajikuta katikati ya dhoruba ikimwaga maji kwenye mtumbwi. Yesu anaendelea kusinzia. Wanaogopa! Walimwamsha Yesu wakamlilia, ili awaokoe kabla wote hawajazama, na Anawauliza, "Imani yenu iko wapi?" anakemea mawimbi na kila kitu kinakuwa shwari, kana kwamba hakuna kilichokuwa kikiendelea. Wanafunzi anatazamana wakishangaa, "Huyu ni nani?" "Huyu ni mtu wa namna gani?" Upepo na maji vinamtii. Mawazo yako:
-

SOMO LA SITA ~ Sehemu ya 2

MATUMIZI BINAFSI:

1. Hebu tukumbuke mtumbwi kwa muda. Ni upi unaokuwa mtumbwi wako ambao wakati mwingine unajikuta ukizama? Nyumbani na maisha ya familia yako? Kazi na mambo yanayohusiana nayo? Ratiba yako? Mahusiano yako? Mtumbwi wako ni upi unaopigwa na mawimbi ya maisha?
_____
2. Wote tunasahau tuliye naye kwenye mtumbwi. Tunasahau kuwa Yesu yuko nyumbani kwetu na kazini, kwamba Yesu anajua ratiba zetu na mambo yanayoshambulia mahusiano yetu. Mara nyingi bila mashaka tunapiga kelele katika kukata tama, “Bwana tusaide! Timazama!” tunaonekana wanyonge tunapokosa uwezo wa kujisaidia na kuogopa. Yesu alijibu maobi yao. Alikemea upepo na mawimbi yakatulia baharini. Ninafanyaje ninapopeperusha na kudhani kuwa nitazama?
_____
3. Yesu Anaita mitume wake kwa miitikio tofauti zaidi ya miitikio ya woga wakati maisha yana matatizo. Nji ya pekee ya kuitika ni ya kufahamu Yesu ni nani. Waliuliza swali: Huyu ni nani? Huyu ni mtu wa namna gani? Wakati wa shida maisha yangu yatatoaje ushuhuda kwa wengine kuwa wengine ili wamjue Ambaye anaumba na kutawala upepe na mawimbi, ambaye hutoa utulivu ulio kamili, ambaye anaweza kama ninashida au nimeghubikwa na maisha au ninakutana na shida? _____
4. Zaburi 55:22 inatuhakikishia kuwa Mungu anajali kila mmoja wetu. Tunakumbushwa “ _____.”

MAFUNDISHO YA ZIADA:

Soma Zaburi 107:23-32. Wakati mwine tunafanana na wafanya bishara katika meli wakati wa dhoruba kali.

1. Mistari hii inafanana na habari za Yesu pamoja na wanafunzi wake kwenye bahari kuu. Haichukui muda kujihisi kama uko katika mtumbwi na mawimbi yakiuinua mtumbwi na kuishusha. Unaweza kufikri ukisukumwa huko na huko kuyumbishwa kama mtu mlevi?
2. Katika mstari wa 28 watu walimlilia Bwana akawaokoa! Tunaambiwa nini katika mstari wa 29?

Walifanyaje mstari 30?

---

3. Neno nong'oneza, tulia, na utulivu unamaanisha nini katika maisha yako? Ni taswira gani inayokuja katika mawazo yako kupitia maneno haya?

---

4. Wafanya biashara walimjua Bwana, waliyemlilia wakati wa shida zao aliwatoa katika shida zao. Alituliza dhoruba na walifanya nini?

a. Wafanya biashara _____ kwenye _____ (mstari 31).

b. Wafanya biashara _____ (mstari 32).

5. Wafanya biashara wanatukumbusha katika mistari hii

a. Toa shukrani kwa Bwana

b. Mwainue na kumtukuza kwa kuwaambia watu wengine aliyoyafanya!

- Ni maneno gani mengine ninaweza kuyatumia kumshukuru Bwana kwa kukemea dhoruma unaosabisha mtumbwi wangu?

- Ni mbinu gani nyingine ninayoweza kuitumia kumshukuru “kuambia kila mmoja kile alichokifanya?”

- How might I encourage others and give them the opportunity to exalt and praise the Lord by telling everyone what He has done?

Ee, Bwana ninakulilia na kunisikia. Unainijibu kwenye shida zangu na kuniokoa kwa kunyanmazisha kila kitu kinachonizunguka ambacho kingeniagamiza. Mtumbwi wangu unaposhambuliwa na chochote ambacho kinaleta usumbufu, kuchanganyikiwa, kushindwa na kukata tama, ninakulilia na kunioko. Kwasababu hiyo ninakupa sifa na shukrani. Ninaomba nisiache kuambia kila mtu uliyoyafanya. Ninaomba nisiache kukuambia sifa. Fungua macho yangu na masikio kuona fursa ambazo ninaweza kusimulia ukuu wako na kutumia fursa ambazo ninaweza kuwatia mo wengine kufanya hivyo. Asante kwa upendo wako usio na mwisho na unao dumu milele.

SOMO LA SITA ~ Sehemu ya 3

UTANGULIZI:

Adui wa mwisho kuangamizwa ni mauti (1 w Wakorintho 15:26). “Shukrani ziwe kwa Mungu! Anatupatia ushindi kupitia Bwana wetu Yesu Krisro (1 Wakorintho 15:57).” Maneno haya yaliandikwa na Mt. Paul na baada ya hapo matumaini kwetu sote kwaajili ya juzima wa milele. Katika habari hii inayofuata tutaona Yesu akitenda kazi akimpa ushindi mtu anayeitwa Lazaro kutoka kwa wafu kwenda uzima.

KAZI YA KUFANYA: Soma Yohana 11:1-44.

- Wahusika wakuu ni aki na nani?
- Ni nani anayemwambia Martha kuwa ni?
- Yesu anamuahidi nini Martha?
- Yesu alitaka Martha aone nini?

ZOEZI:

1. Shida ni nini (mstari 1)?

---

2. Suruhisho ni nini (mstari 3)?

---

3. Yesu anasema nini kuhusu ugonjwa wa Lazaro katika matari wa 4?

---

4. Yesu alikuwa na uhusiano gani na Lazaro na dada zake (mstari 5)?

---

5. Yesu alifanya nini aipopata habari (mstari 6)?

---

6. Yesu alikuwa tayari kwenda Yedea. Aliona nini (Yohana 10:40)?

7. Aliwaambia nini wanafunzi wake katika mstari wa 11?_

---

8. Ni jambo gani lilikuwa halieleweki katika mstari wa 12 na 13?

---

9. Yesu aliwaambia kuwa Lazaro amekufa (mstari 14). Kwanini alitaka kwenda kwake (mstari 15)?

Unafikiri Yesu alikuwa na maana gani aliposema, “ili muweze kuamini” katika mstari wa verse 15?

FUNDISHO:

Ili kufanya simulizi hii iwe katika malengo yake tunapaswa kujua yaliyoonekana katika sura chache zilizopita za Yohana. Katika Yohana 11:7 Yesu anashauri kuwa ni wakati wa kurudi Uyahudi. Ukiona Uyahudi katika ramani wakati wa maisha na huduma ya Yesu, utaona Uyahudi iko upande wa kusini. Mkoa wa Uyahudi pamoja na mikoa ya Samaria na Galilaya kaskazini zilitengza nchi ya Palestina.

Tuaambiwa kuwa Yesu alipojisema kuwa Mwana wa Mungu Wayahudi waliomfuata waliokota kumpiga (Yohana 8:59). Wakati mwingine alipokuwa Yerusalemu Wayahudi waliamini kuwa alikuwa na hatia ya (Yohana 10:33) na walijaribu kumpiga mawe. Alitoroka, walipotaka kumkamata (Yohana 10:39).

Katika Yohana 10:40 tunaambiwa kuwa alivuka mto Yordani akaenda mahali ambapo Yohana Mbatizaji alikuwa akifundisha. Onyesha Yerusalemu katika Uyahudi na Mto Yordani ambao unatiririka kutoka Bahari ya Galilaya kaskazini kwenda bahari ya Chumvi kusini. Yesu sasa yuko katika eneo hilo mashariki mwa mto, mahali ambapo watu wengi walimjia (Yohana 10:40-41). Mji mwingine wa kuonyesha ni Bethania, mji wa nyumabani kwao na Mariamu, Martha na Lazaro. Yerusalemu ni maili kadhaa kutoka Yerusalemu katika Uyahudi.

Tukio la kupigwa mawe na kupata mahali ambapo Yesu alikuwa akisafiri itatoa uelewa kwa Yohana 11:7-8. Wanafunzi walikuwa walinzi wa Bwana. Ndiyo maana walikuwa wakihoji uamzi wa Yesu wa kwenda Uyahudi. Walikuwapo alipokuwa karibu kupigwa mawe na labda hakujali kurudi kwa kurudi huko. Yesu kwa maana nyingine, alikuwa tayari kwenda kwasababu Bethania ilikuwa eneo hilo, mahali ambapo marafiki zake walimuhitaji. Katika Yohana 11:16 tunasoma kuwa Thomasi ndiye aliyewatia moyo wanafunzi wenzake kwenda na Yesu, hata kama ingemaanisha kufa.

MASWALI YA KUTAFAKARI:

1. Tunajifunza nini kuhusu huduma ya Yesu kutoka Yohana 11:7-8?
_____
2. Kama mimi ni mfuasi wa Yesu mistari hii inanifundisha nini kuhusu kwenda mahali na kwa watu ambao huduma ni ngumu?
_____
3. Je niko tayari kufa ili mwana wa Mungu Atukuzwe] (Yohana 11:4)? Mawazo yako:
_____

Sehemu ya 4

ZOEZI (endelea na Yohana 11:17):

1. Wakati Yesu anafika Bethania ni jambo gani lilikuwa limeenea (mstari 17)?
_____
2. Yesu na wanafunzi wake walikuwa wamesafiri kuvuka Yordani. Yerusalemu peke yake maili kadhaa mbali kuja kumfariji Maria na Martha
3. (mstari 19)?
_____
4. Habaru zilipomfikia Martha kuwa Yesu anakuja alifanya nini (mstari 20)?
_____
5. Maria alifanya nini? _____
6. Maria alikwenda nje kukutana na Yesu alisemaje (mstari 21)?
_____
7. Moyo wa Martha uliongea kwanza (mstari 21) kisha imani yake iliongea (matari 22). Alisema nini kwa imani?
_____
8. Yesu alimwambia nini (mstari 23)?
_____
9. Martha alijua nini kuwa ni kweli (mstari 24)?
_____
10. Martha aliamini nini? _____

9. Yesu anatoa *kauli* nzito katika mstari wa 25. Anasema nini kuhusu nafsi yake?

Anaendelea kusema nini juu ya wale wanao mwamini?

---

10. Kisha Yesu anamuuliza Martha *swali* katika mstari wa 26b. anamuuliza nini?

---

11. *Kazi* ya Martha kubwa ni nini kwa kile alichiamini kuwa kweli (mstari 27)?

KUTAFAKARI:

Kumetokea nini? Siku chache zilizopita Yesu alipata habari kuwa rafiki yake Lazaro ni mgonjwa. Badala ya kukimbia kwenda Bethania, Yesu alikwenda mashariki mwa Yordani akakaa siku zaidi. Ya kujua kuwa rakiki yake amefariki aliwaambia wanafunzi wake kuwa Lazaro amepumzika na anakwenda Bethania kumuamsha. Ni wazi kuwa wanafunzi walijua kuwa Lazaro alikjuwa amepumzika na angepata nafuu mapema, lakini Yesu alisema wazi kuwa, “Lazaro amekufa.”

Walipofika Bethania walikuta Lazaro amekuwa kaburini kwa siku nne. Marafiki wa Kiyahudi walikuwa wemekuja kumfariji Mariamu na Martha lakini Martha alipokuta kuwa Yesu amefika alitoka nje kukutana naye.

- Unafikiri nini kwa mtu aliyekuwa rafiki yako anakuja baada ya siku nne?
- Unafikiri nini kwa mtu unayemfahamu kufufua wafu (Luka 7:11-17)?
- Ungetaka kusema nini kwa mtu aliyemwambia ofisa kuwa mtoto wake huko nyuma nyumbani Kaperinaumu angepona kutoka kwenye ugonjwa wake na kuishi (Yohana 4:43-54) lakini ni nani ambaye hakukiri kuwa mtoto wako angepona wakati mjumbe uliyemtuma aliporudi?
- Majonzi ya Martha yalikuwa moyoni. Hisia na hali yake ilionyesha majonzi. Sote hautukuwapo? Mmoja wetu ameondoka kwetu kwa njia ya mauti, “kama Wewe tu Mungu ungekuwapo...” Kama tu... Kama tu... Kama tu... Moyoni ndimo kwenye hisia ya kutoweza kwetu katika mazingira yetu ya mauti.
  - Moyo wa Martha ulikuwa umejaa majonzi lakini Yesu alitaka kuinuas uhalisia wake, halisia ya imani yake amabayo ilijua kweli. Alimkumbusha kuwa kaka yeke angefufuka. Imani yake ilijua kwamba
  - Alitaka afahamu kuwa Yeye ndiye ufufuo na uzima.
  - Alitaka ajue kuwa mtu akimwamini ataishi (ufufuo), japokuwa (kimwili) hufa.
  - Alitaka ajue kuwa mtu yeyote anayeishi na kumwamini hatakufa (uzima wa milele).
- Kwa imani Maritha alikuwa tayari kusema, “Ninaamini kuwa Wewe ni Kristo Mwana wa Mungu, ambaye alikuwa aje duniani.” Hata wakati wa majonzi na maumivu yanayosababishwa na msiba na mauti, pia tunaweza kutamka tamko lenye thamani, “Ninaamini kuwa Wewe ni Kristo, Mwana wa Mungu, ambaye alikuwa aje duniani!”

MATUMIZI:

1. Ni lini matumaini yako yamekatishwa tamaa? Kunamtu amekuangusha? Mungu ameonekana kuwa kimya, hata hayupo, wakati wa matatizo makubwa wakati ulipoona kuwa moyo wako unalia bila msaada?
_____
2. Kama Yesu amekwambia tu, “Mimi ni ufufuo na uzima. Aniaminiye ataishi, japokuwa amekufa; na aishiye na kuniamini hatakufa kamwe,” ungejibuje swali lake: “Je unaamini hayo?”
_____
—
3. Kamilisha sentensi hii: Ninaamini kuwa wewe, Yesu ni...
_____

SOMO LA SITA ~ Sehemu ya 5

ZOEZI (endelea na Yohana 11:28):

1. Martha alirudi nyumbani na kumwambia Mariamu kuwa _____.
Mariamu alijibuje (mstari 29)? _____
_____
2. Wayahudi waliokuwa na Mariamu walidhani alikuwa akienda wapi (mstari 31)?
_____
3. Mariamu alisema nini alipomwona Yesu (mstari 32)?
_____
4. Yesu alipomwona Mariamu akilia alikuwa _____
_____
_____ na _____ (mstari 33).
Aliuliza nini (mstari 34)? _____
5. mstari 35 unatwambia kuwa Yesu _____. Yesu alisikitika nini,
machozi yake, yaliwasiliana na baahdhi ya Wayahudi (mstari 36)?
_____
6. Wengine waliitikiaje (mstari 37)?
_____

KUTAFAKARI:

- Yesu sasa amefika nje ya Bethania. Martha anakwenda kumshika Mariamu aliyekuwa ameshindwa na majonzi alipoondoka kukutana na Yesu Wayahudi waliokuw apamoja naye wanadhani analwenda kaburini kuombolezea kule (mstari 31). Badala yake anakwenda moja kwa moja kwa Yesu. Dakika chache baadae, Mariamu maneno aliyosema kwa Yesu yalifanana na maneno ambayo Mrtha alisema alipokutana naye. Kwa mara nyingine maneno ya moyoni yanalia, “Kama ungekuwapo!”
- Mioyo yetu hukamatwa na huzuni. Ni kawaida kwa binadamu wote na Yesu hakuepuka jambo hilo. Kama mwanadamu pia alilia (mstari 35) hali hiyo ilitokea tena alipofika kaburini (mstari 36). Kaburi lilikuwa pango lenye jiwe kubwa likiwa limelazwa mlangoni. Mwishoni mwa mstari wa 38 unaweza kupata mistari ya yarejea baada ya

neni mlangoni. Rejea zilizoordheshwa zinaweza kujumuisha Mathayo 27:60, Marko 16:3, Luka 24:2, na/au Yohana 20:1. Rejea hizi zote zinaongelea juu ya jiwe likiwa limewekwa mlangoni ambamo Yesu aliwekwa baada ya mwili wake kuondolewa msalabani. Majonzi ya Yesu yalikuw azaidi kwaajili ya rafiki yake Lazaro? Taswira kubwa ya Yesu ilikuwa nini? Ni kukata tama gani juu mwili uliokufa, kwaburi, jiwe lililowekwa ?

- Labda unaweza kukumbuka amri iliyotolewa katika bustani ya Edeni (Mwanzo 2:17). Mungu Alisema nini?
_____
- Warumi 5:12 inatukumbusha kuwa _____ ilileta _____
katika _____. Mauti yatakuja kwa wote kwasababu wote
wametenda dhambi. Warumi 5:15 inatukumbusha kuwa _____
alikuja kama _____ kwa njia ya mtu mmoja, _____
_____ na _____
_____!
- Inawezekana machozi ya majonzi ya Yesu yalikuwa kwaajili yako na mimi? Mauti hayakuwa mpango wa Mungu kwetu. Bado dhambi ilileta mauti na hali ya mwanadamu ya kukosa hali ya matumaini ya kujiokoa. Mawazo yako:
_____

ZOEZI (Endelea na Yohana 11:39):

1. Yesu yuko tayari kutenda. Amri yake ni nini katika mstari wa 39?
_____
2. Lakini Martha ana “lakini” kuongeza. Tatizo lake nini?
_____

kumbuka: Yesu alikuwa ameambiwa kuwa Lazaro alikuw akaburini kwa siku nne alipokuja mjini. Wayahudi waliamini kuwa baada ya siku tatu roho yas mtu inakuwa imeisha acha mwili. Kuchelewa kwa Yesu kuja Bethania ilidhihirisha kuwa kweli Lazaro alikwa amekufa na mwili wake ulikuwa umeanza kuoza. Yesu anamkumbusha nini Martha (mstari 40)?
_____

3. Waliiondoa jiwe na Yesu aliomba kwa Baba yeke akimshukuru kwa kumsikia siku zote. Kwanini alisema hivyo (mstari 42)?
_____
4. Baada ya kuomba, Yesu aliita: “ _____!”
5. Mtu aliyekufa alitii na kutoka! Elezea hali hii (mstari 44).

6. Amari ya Yesu ilikua ni nini (mstari 44b)?
-

KUTAFARI:

Mika kadhaa iliyopita sinema iliyoitwa *Mtu Aliyekufa Akitembea* Hii inaweza kuelezea mazingira yanayofana. Inafurahisha kuwa mstari hauseremi kuwa Lazari alitoka nje bali mtu aliyekufa alitoka nje. Alikuwa amevilingishwa na vitambaa vya hariri ambavyo vilifanya mweili wake ufanane na wa maiti, na hali ya kuoza. Vitambaa hivyo vilikuwa vimezungushwa na kwenye uso wake|.

Ingeonekanaje mfu kuvua mavazi ya kaburi? Usiangejisikia vibaya? Au ungekuwa kama Martha na Maria wakimsaidia kaka yao kumfungua na kumweka huru kutoka kwenye vifungo vya mauti ili kuishi kwa uhuru kwa mara nyingine. Au ungekuwa mtazamaji ukijaribu kuchunguza kinachoendelea. Ungekuwa ukishangaa huyu ni mtu wa namna gani anayeweza kuzungumza na maiti na kuiletea uhai? Ungekuwa wapi katika ighizo hili? Ungekuwa unafikiri na kufanya nini?

MATUMIZI:

1. Maombi ya Bwana Yesu kwa Baba yake ilikuwa watu waliokuwa pale waamini kuwa ametumwa na Yeye. Je muujiza wa Yesu kumfufua Lazaro kutoka wafu inakufanya kuamini kuwa Yesu ndiye atupaye uzima katika roho nafsi zetu? Mungu Baba Alimtuma Yesu, ambaye Alijisema, “Mimi ndimi ufufuo na uzima” kwa mara nyingine anatuuliza sisi swali: Je unaamini hayo? Mawazo yako:

---
2. Wengi wetu tunaishi tukiwa tumevaa mavazi ya makaburini. Yesu alitaka Lazaro afunguliwe mavazi ya kaburini ili aweze kuwekwa huru! “mavazi y akaburini” ni yapi ambayo umevaa ambayo yanakukumbusha pamoja na wengine kuwa hujawekwa huru, bado hujaachiwa kwaajili ya uzima. Inawezekana ni kumbukumbu ya mambo yaliyopita mambo uliyoyafanya au uliyofanyiwa. Labda ni kuishi maisha yasiyo na furaha, hofu ya kutoka na kuishi kwa uhuru, kwasababu ya mtu fulani anayekutisha kwa maneno kuwa umevaa mavazi yasiyo na usalama, kujidharau, au upweke. Mavazi ya kaburini ni yapi amabayo unataka kuvua kutokamaishani?_

---
3. Na ni aki na nani wanaweza kukusaidia kukuweka huru? Mikono na miguu ya Lazaro ilikuwa imefungwa, na uso wake pia. Alitaka msaada ili awe hai. Ni aki na nani wanaweza kukusaidia kuwa hai?

---

4. Inawezekana kuwa kuna mtu unayemfahamu anayetembea akiwa amevaa mavazi ya makaburini “kuishi” wakati amekufa. Inawezekana kuwa kuna mtu unataka Yesu amwite kutoka “kaburini” kwa maisha ya kuachiwa na huru?

---
5. Ni kwa vipi Bwana anaweza kukutumia kuwavua mavazi yao ili waishi kwa uhuru?

KUKARIRI:

Yohana 11:25 na 26 ni mistari unayofahamu tayari lakini kama sivyo, iandike kwenye kadi na ongeza maneno haya ya nguvu kwenye maktaba yako ya kumbukumbu. Kumbuka ni kwanini Yohan aliandika Injili hii. Yohana 20:31 inatukumbusha kuwa mambo haya yameandikwa ili uamini kuwa Yesu ni Kristo, Mwana wa Mungu, na kwa kuamini upate uzima katika jina lake. Katika Yohana 11 Yesu anatwambia wazi kuwa Yeye ni ufufuo na uzima! Alitoa uhai wake ili tuishi milele. Maneno haya siyo yetu peke yetu. Tunaishi katika ulimwengu unaokosa maneno ya uzima na matumaini. Ukiishafahamu maneno haya washirikishe na wengine. Washirikishe wengine wanapokuwa wamekosa mwenye upendo kufa. Washirikishe marafiki wanapokuwa wamepoteza kazi au ndoto zao zimeisha au mahusiano yamekufa.

SALA:

Bwana Yesu, Wewe ndiye usemaye, Wewe ndiwe kwahiyo ninakuomba unipe imani ya kuamini. Ninatamani uzima. Ninataka niishi maisha yanayokushukuru kwa zawadi ya neema ya Mungu (Warumi 5:15) ambayo inatoka kwako. Niniweza kukuona ukiwa umesimama katika kaburi la maisha. Ninaweza kukuona ukilia kwasababu ya hali yangu ya kutokuwekwa huru. Ninakusikia ukiniita kwa sauti kubwa ili nitoke nje nipate kuishi! Yesu ninakuhitaji na watu wa jamii ya watu wako wanao nizunguka ili waondoe yaliyonifunga. Siwezi kujiweka huru mwenyewe. Asante kwa kusikia maombi yangu.

HITIMISHO:

Mtume Yohana aliandika, “Yesu alifanya miujiza mingi mbele ya wanafunzi wake...Lakini haya yameandikwa ili uweze kuamini kuwa Yeye ni Krsito mwana wa Mungu, ili kwa kuamini upate upate uzima kwa jina lake.” Katika somo hili tumejifunza juu ya Yesu, Mwokozi, Masihi Aliyehaidiwa, Kristo. Majina yake yalitwambia Yeye Alikuwa nani na kwanini alikuja kama mwanadamu kuishi kama mwalimu, muhubiri, na mponyaji na, mwisho ni kwanini kwa hiari alijitoa kuteswa na kufa kama Mwokozi wetu na Mkombozi. Jana lake Immanueli linamtangaza kuwa Mungu wetu ambaye alichakua kuishi kati yetu, watu wake. Watu kama Mamajusi, Simeoni na Anna wote walitambua kuwa Yeye ni nani na kwanini Alikuwa. Walimtamka kuwa atakuwa mtii kwa Baba yake kuokoa Israeli kukomboa watu wa Mungu kutoka nguvu za mateso na dhambi.

Akiwa mtu mzima Alianza huduma yake kwa kuita watu kumi na wawili kumfuata ili aweze kuwafundisha kuwa wavuvi wa watu. Walimfuata kama alivyowafundisha katika sehemu mbalimbali, akihubiri katika Sinagogi, na akiponya watu kutoka magonjwa mbalimbali. Walijifunza ukarimu alipobadili maji kuwa divai, huruma yake alipoonya mgonjwa wa ukoma na kulisha watu elfu tano, nguvu yake juu ya nguvu za asili alipotuliza tufani na nguvu yake juu ya mauti alipomwita Lazaro kutoka kaburini. Hii pamoja na ishara nyingine za miujiza Alizofanya, zimeandikwa ili uweze kuamini kuwa Yesu ni

_____, _____ na kwa kuamini upate _____

Anatuuliza swali hilohilo alilowauliza wanafunzi wake: “mnasema kuwa Mimi ni nani (Mathayo 16:15)?” Anakuuliza leo. Jibu lako nini?

Hakika ni Mwana wa Mungu Mwokozi wetu!

MARUDIO

Hongera! Umakamilisha somo la *Mwana wa Mungu Mwokozi Wetu*. Umezoa majin mbalimbali ya Yesu na mana yake, baadhi ya miujiza ambayo Yesu alifanya na kukua kwa umaarufu wa Yesu kati ya watu na upinzani wake kutoka kwa Wayahudi. Tulijifunza moyo wa Yesu wa ukarimu na mapenzi yake ya kufanya mapezi ya Baba yake. Sasa ni wakati wa kufanya marudiao. Kumbuka hii si jaribio, bali kukuthibitisha pamoja na maendeleo yako unapoendelea na safari hii ya kulisimua inayoimarisha maisha yako. Unapojifunza unafahmu *ukweli* wa habari na *kweli* juu ya Mungu na ubinadamu. Na unagundua jinsi ya *kutumia* kweli hizo katika misha yako unahyoishi katika karine hii ya 21.

1. Kumbuka majina ya Yesu. Ni jina gani kiukweli lina maana kwako? Kwanini?

_____

2. Ni mguso gani wa ndani uliopata kutokana na mtu aliyekubali wito wa huduma? Ni maneno gani ambayo Yesu alitumia (Mathayo 10:38) ujnapoongea juu ya huduma?

1 _____

3. Ni miujiza gani tuliyojifunza?

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

e. _____

4. Onyesha jambo lolote kuhusu Yesu ambalo umejifunza na unakumbuka kuhusu Yeye kutoka kila moja ya habari hizi unazotak kutumia katika maisha:
- _____
  - _____
  - _____
  - _____
  - _____
5. Maka Yesu angekuuliza “Kwanini unanifuata,” unafikiri ungesemaje?
- _____
- _____
6. Katika Injili ya Yohana zimeandikwa “Mimi ndimi” saba, katika maneno ambayo Yesu anajisema. Ingawa hatukugusa yotek, tumia muda kurudia yale tuliyojifunza na kuyafurahia, na hata mengine kuyakariri:
a.	Yohana	6:35	–	Mimi	ndimi
_____					
b.	Yohana	8:12	–	Mimi	ndimi
_____					
c.	Yohana	10:7	–	Mimi	ndimi
_____					
d.	Yohana	10:11	–	Mimi	ndimi
_____					
e.	Yohana	11:25	–	Mimi	ndimi
_____					
f.	Yohana	14:6	–	Mimi	ndimi
_____					
g.	Yohana	15:5	–	Mimi	ndimi
_____					

MAONI YA MWISHO:

Ulipokua katika ugunduzi wako wa Yeye ni nani hasa, tunajiandaa kujifunza zaidi juu ya Yesu, Mwana wa Mugu, Mwokozi wetu Aliyetumwa kuja kutuokoa. Yesu ni tumaini letu kwaajili hiyo tunampa sifa na shukrani.